МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕЩ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союзан Коммунистически партин Нохч-ГІалгІайн обкоман, Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхахйолчу Советан а, Министрийн Советан а орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЙЛ 1923 ШЕРА ДУЬЙЛА

№ 144 (4312). | ЕРА, 1 декабрь, 1966 шу. | Мах 2 кап.

СИЙЛАХЬ-БОККХАЧА ОКТЯБРА 50 ШУ ДИЗАРА СИЙНА

ЮБИЛЕЙНИ ШУИ КЕПАЙОАЗУВИ

«Хlара саракхь, смена чукх а дьина ... се чувеча, календара тlара хьайоаких аз «Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце шовзткъе итталгlа шу» дьоша тlагlоала дь йоазув а долаш йола аргlанара хьостон. Кlарталта хьал... болх беча штамповочни цеха, Октября хьалхарча шера В. И. Ленина къамелъ дьача цоха пролетари. Сийлахь-боккхача Октябра пхи шу дувааш увккава тха дашна тlейхьар новкъосте Ленинга дахьйта письмо, хlаьта цунна жоп хьу 1923 шера 7 ноябре цlейца болхлой дахьаьла бувцаш ... хlарамар хlана а гlерт цуьй хьанаерча ... сийлахь революцеиа, ... бесса хьаа ... Тха ... Советски ... шу хуа ...».

Изита хаду «Вечерняя Москва» ... С. Меркулова. Москвари болхлочун дагардарагш уйлаш хlара советски ...

[illegible]

МЕХКДАЬТТЕИ ГАЗИ ДУКХАГІА ЯККХАРА

ЦХЬАЙТТА БЕТТА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Дешна орден долаче «Грознефть» объединене, предприятешка кердача ... «Старогрознефть» мехкдаьтта управлене — мехка кьалагlарез болча мехкдаьтта районех цхьане — боккхой социалистически конкурс ... республике баккха-дикача дешна — Сийлахь-боккхача Октябра 50 шу дизара даха доаттlача тайпара ... социалистически ... дукха ... кхоачандар ... хьалхе ... кхеса ...

«Іадарна дешуз» ... цхьайтта бетта план са... шера хьалхарча дийнахь, 28-ча ноябре, кхоачашдаьд республикан мехкдаьттахоша, хlаьта попутни газ ... республика ... 15-ча ноябре чакхдаьккхай. ... «Старогрознефть» «Гойскнефть» мехкдаьтт ... Уж счетe а ... 3,9 процент ... 25 процент дукхагlа хиннад ... попутни газ — 26 процент. ...

Промысловикаша ... бурудеттарашца ... хьалхарча шера мехкдаьтта ...

... доахкa 24 скважин ... 18 ... Цу тайпара ... Малгlабикерча, бентала аьчча, бурув деттача ... хlаьта итт бетта ... 7 ...

Цул совгlа, капитальни ремонт ... скважин. ... экспуатацеиа ... геологически мероприятеш ... дахха ...

Хоам да, «Старогрознефтех», «Малгобекнефтех» ... экономически ... кердача ... Продукцеиа реализаци ... Советски ... хьалхарчу ...

... мехкдаьтта управленешка а ... экономически реформига ... Советски Іаьдалха 50 шу ...

[illegible]

КЕРДАЧА СИСТЕМАГА ДОВЛАРА КИЙЧО Ю

Планированех экономически стимулированех кердача системага ... «Грознефтезаводаш» ...

[illegible]

Масала, хьалпаргъа ... мехкдаьтта чакхдоаккха Г-18 Г-49/1 яха установкаш. Семилетка шерашка ...

[illegible]

... автоматизаци ... «Грознефтехимзаводаш» объединене чуйоагlача предприятешка керда хараерзача объектаика ... кийсу.

... хьоьрах арахецача продукци ... мероприятеш.

Л. КУРАЧИНСКИЙ,
Новогрознени мехкдаьтта чакхдаккха заводан экономически ... директор ...

Вордl шу да Нохч... автобоазан ... двигателашта ремонт ... Мерзин Николай Петрович ... Коммунистически ... 150 процент кхоачашдеш ... Предприятешта Сийлен досна тlа ... портрет.

Сурт тlа: слесарь Н. П. Марзин двигатела ремонт ...

Д. ... сурт.

ЯХЬО ХЬИНАР АЙДАЬД

... дьахад ... тха ... хьайбаш делдариаша.

Тха ферма коллективе ... план кхоачашдьай 25-гlа октябрь тlаккхоачаш. Хьайбаш ... социалистически яхье ... А. Гайтанова, М. Эльмурзаева. ... 2300 килограмм шура ... 398 центнер ... Хьайбаш продуктивность ...

... 50 шу ... Планах 550 тонн ... 850 тонна ... Ферма дийнахь буса 45 килограмм силос, 7 килограмм ...

У. ЭЛЬМУРЗАЕВ,
Надтеречни района «Новотерский» ... фермин заведующи.

«КОСМОС-133» ТАСС ХОАМ

1966 шера 28 ноябре Советски Союзе сигаьла дlахьхьай «Космос-133» яха аргlанара лаьттан искусственни спутник. Спутника тlа оттаьд 1962 шера 16 марта ТАСС-е дlаккхайкхьача программага хьежжа космически аре дlахо талла лаьрхlа йола Іилмано аппаратура.

Спутник орбита тlа хьаккхай, укх тайпара параметраш а йолаш: юкъ хьаьвка го боаккха ха — 88,4 минут; лаьттан тlехеи тlара итара дукхагlа гаьна хьнача хана (апогей) — 232 километр; лаьттан тlехеи тlа а аргlара дукхагlа гаргаьнача хана (перигей) — 181 километр; орбита сигlера лаьтар — 52,9 градус.

Іилман аппаратурел совгlа спутника тlа я: 19,995 мегагерца частотах болх беш йола радиопередатчик; орбита элементаш нийса йостара ... радиосистема; приборашеи Іилман аппаратуроси беча балхах йола ... Лаьттан тlа Іочутела радиотелеметрически система.

Спутника тlа оттаьча аппаратуро боараигlа болх бу.

МОСКВА. Специалисташ кийчбара гlулакха африкански континента ... къоначарна ... Советски Союзе. СССР ... Африкерча ... бенниtара.

Африкански студенташ ... Патрис Лумумба цlерахча ... Университета.

Уккахера ... инженерий, геологий, ... юристий специальностех.

Сурта тlа: ... студенташ.

В. ... сурт.
ТАСС фотохроника.

Юбилейни шу ... «Электроприбор» ... завода коллектив. Завода цехий, смений ... социалистически ... Цхьайтта бетта план 26-ча ноябре кхоачашдьай завода коллективо. Планел совгlа ... 84 эзар сом ... продукци ...

Укх шера ... Герасимов Алексей ... Цхьайтта бетта план ... 30 эзар сома ... 28-ча ноябре ... 20-ча декабре ... Герасимове.

Хlара сменаш норманаш 115 — 120 процент кхоачашда ... Лазарева Людас, Мартыненко Аллах, Крутиков Николай, Ратошный Генаде, ... дукхачар.

Сурта тlа: ... Крутиков Николай.

... сурт.

АГИТАТОРАША ХЬОКХАМ ТЕЛ

Лекторий - общественникаш, агитаторий бІаьрчЭ берда, и «Электроинструмент» завода коллектива юкъе болх беш. Царех дукхаха берш коммунисташ, инженерно-техническ болхлой, цехийн начальникаш, мастераш, балха хьалхе волуш ба. Лектораша агитаторашен болх бу. Производства хьарІамегІа дола декхарш кхочушдеш коллектив карадергІо, социалистически аьхь йоалжаде. Цигга къовсам лоттабу цар производства культура лаккъйра а.

Шерра хьалхай заводе лекционни пропаганда. Укх шера 90 лекци йийшай лекторана - общественникаша. Лекционни пропаганде дика дІахьа завода керттера технолога «Знание» яхача общества юкъхьаца организаце секретара ноь. Шахриева. Хьарне дах-дах лекци йийшай цехийн начальникаша ш. Зурабова, Арчакова, Чахкиева, цеха начальника заместитела Мурадова, мастера Темерханова, экономиста Гагиева, цигга хьыбараша.

Дика агитатор хиларца завода цІи хьа ва сборочни цеха начальника заместитель коммунист Тумгаев Шахмарзий Махьмад. Цхьай цеха коллектива юкъе цахалдаш беседаш ю цо. КПСС XXIII съезда материалех дакъа 13 беседа хьай цо. Цигга дукха беседаш хьай цо завода арахепачь продукце дикал лаккъйра, производственни план хаинахьа кхочашйаьйра къовсам лоаттабаьб.

Завода болхлоцига Ново - Черкасски электровозостроительни завода хьалхара производственни [illegible] [illegible] уж балха юкъейоа[illegible] рай доархІаме кхетамь болх чакхбаьккхаб агитаторана. Уж методаш балха юкъейоаржалр бальах дукхха лаккхьоцай предприяте балха ритмичность.

Шерра хьовсам лоаттабу завода [illegible] продукцега дІалоал [illegible] дарам цхун [illegible] [illegible]. Укх шера байнача ютт беттах планагучуй 1,2 процента хохагІа дІадахад продукцега. Деффект юкъе ца юташ продукце арахепара система балха юкъелхай предприяти. Арахецача продукцех 85 процент юха ца ерзаш дІанйо техническ контроль отдело.

Укх шера хьахха лекторий [illegible] [illegible] 9 школа болх беш хиннай заводе. 42 сахьат дина вахІаа цу школашка. Дешархоша хьалхашка лекции еш хилар инженерно - технически балхлойи хьалхе лелараши. Шоай балха опытах хьалха дукхар хьалхе лелараша, шоай дайхар балха методика бале практике чІоагІдера. Цигга цу школашка дика бахІарашта хьалхашка хьамаьл деш хилар «Социалистически аьха отличникх» аьха значок лелача лятайшика коммунистически къахьетама ударника коммуниста Гизатулин Мухарбика, «Знак почета» аьха ерди лелача слесаралааначика Пугиев Махьмада, социалистически аьха отличника, инструментальни цеха слесара коммуниста Костоев Беслана, цигга хьыбараш а.

ХьалхІе лекторий опыт балхашта юкъе шерра дІа-хьа [illegible] — агитатораша шоай балха юкъе кортердир доархІ.

Завода партийни организаце цахалдаш йоалхо ю болхлой квалификаце лаккхьара. Цих школа-техникум а заводе болх беш. Цу школашка шоай квалификаци лаккъеш 60 [illegible] [illegible] болхлой ба.

Дукха хоархІаме бехкаш чакхдоах партийни органазаце агитколлектива новкъостала. Производства культура лаккхьарах къахьетамь дисциплина чІоагІъяраш, дики-дена къовсам лоаттабу агитатораша. 1,5-зза кІезиг хиннай заводе къахьегам дисциплина тоІаш хинна йоттигаш, прогулаш доллаш ба хилара сагдІа дІалхьихар, балха тІехьбухьар хьацІдеш.

Ер шу дІадоІа[illegible] производства культура, кхерамзлен техникен промышлении санитарни малагІча хьалатІа а хьежар заводе. Цу хьажаре дакъа лоацаш хилар агитатораш а. Цига гучадаьнна кхочамбоацараш лоацаиа хьалхІа дІадаха аьнна партийни организаце соцам бир. Агитатораша цу гІулакх шоаша тІа а айда сихха чакхдаьккхар.

Шоада новкъостала комитет вІашагІъехлай заводе. Заводе болх беча дахьара - неапоига дика новкъостал ду комитето бераш ниисача новкъа дахара, царга лерттІа дешийтара. Укх шера массехк конференци чакхьаьккхай комитета кулгалхочо инженера-конструктора Бенхаева Махнинас. Конференцешка дакъа лоацаш хул дайноапойи хьехархойи. Укхаза бахьаранта педагогически темих дакъа докладаш, лекцеш еш. ЦІагІа а школе а бераш дикагІа хьалхехара хьакхьа къамаьла ду, дика денача дешархоипта совгІатащ тел. Дешархой успеваемость лаккъйра дика новкъостал ду комитето.

Завода массово - политически балха юкъе кхочамбоацараш а ниисну. Цигтахьа мара хилац укхаза агитаторий совещанеш, семинараш, агитаторий балха тІахьежам лоаттабаш. [illegible] агитатораша тесса леладу шоашта тІадилла гІулакх. Цигга шиача лекцей тематика [illegible].

[illegible] - [illegible] болх [illegible] тІа тоаара уж кхочамбоацараш сихха дІадаха доал партийни организаце а завода кулгалхочо а.

И. СМИРНОВ,

КПСС Ильсарен района пропаганда отдела заведующе заместитель.

КЕРДАЧА ФОРМАШЦА

Шелковской района дукхагІа йолча колхозий партийни организацешка дика дІаболабьай укх шера партийни дешара сета болх. Цигга ер дешара шу дІахоладаладахьа общественни хьисане партийни дешара кабинет вІашагІъоллар Червленски станица библиотеке. Цу кабинете болх бе хьожабир опыт йоаІ коммунисташ. Методически совета балха кулгалдеш Марков Владимир Алексеевич ва, хІаьта партийни дешара кабинете заведующи а Лейко Мария Федоровна.

Дукха ба юкъхьацарча политшколай дешархошта юкъе хьайбаш лелалераш, ж а ІуЙ. Уж болх беш йола кашараш, фермаш 60 километрага кхаччалца центральни усадьбера гаьна ух. Гаьнца ядача кашарашкара ж а ІуЙ практически вІашагІтоха атта дац. Цудухьа партийни дешара сета болх кердача формашца вогабьяьккха вІаболабьаб Червленски партийни организаце. Парторганизаце пропагандисташ хІара денне йолча шоаш дІа а баха занятеш дІа. Цигга юкъхьацарча школа пропагандиста Нересова Рафаила Михайловича кулгалдеча ийс сагах латтача группе чубоагІараш бераш ж а ІуЙ участникаш ба. Цудухьа цар болх беча участкашка шие дІа а ухаш хІанзале деналхоша цхи занятешь дайиад цо. Кердача тайпара цхьа группаеча дешархошца занятеш еш ба пропагандист ноь. Хьыченко а. Цигга цуй группера дешархо а ж а Іу Нуралумбаев Асан йоалхун дешаш кІеанта хоии ва. Цудухьа экзаменашка цуйна новкъостал де дика ючетан йола чІоагІа отгавьа. Червленски опыт хІанз дІа-юха ийс бахьнаб районе кхьйола пропагандисташ а. Цигга укх шера массови дешара формашца партийни дешара сета дешаш 760 дешархо курге Шелковской районе.

С. МАЙСИГОВ.

ТОРОНЕХ ПАЙДА ЭЦА

Доарханхе ха а хІанзарагу вай махка къахьегамхошта: йистедоалаш латт пятилетка хьалхара шу. Хиссача хала хьинар айдаь къахьегаш я эррига коллективаш. Царна юкъе я «Сунжанефть» НПУ мехкадьттахой коллектив а. Хакал цхи да хьалхагІа кхочашъьай цо мехкадьтта даьккхара кхьайтта бетта задин, пхьайтталагІча полбре кхочашъьай гІаз даьккхара план а. Укх шера ютт бетта управлене хоаллективе планал совгІа даьккхар 8273 тонн мехкадьтта, 14896 тонн гІаз.

Дика толачаш доах мехкадьттехоша хІалаш кхочбера дыбкача аьхь. Ютт бетта кхояай 1547 эзар киловатт сахьат энерги, мехкадьттен газ лакхаргa дІалохар лехдарай кхоцаьв 166 эзар сом. Уж толамаш дехара чІоагІа новкъостал дир балха юкъейоалалча дакха доаьт йолча бархІ скважина. Из юкъейоалхе дерхІаш хинначул аьхь скважина дукхагІа.

Дика къахьегаш я эррига предпиясай коллективаш, управлени бурулаттараш.

Р. МОТИЕВ,

«Сунжанефть» НПУ [illegible] отдела инженер - экономист.

ИДЕОЛОГИЧЕСКИ БОЛХЛОЙ РЕСПУБЛИКАНСКИ СЕМИНАР

КПСС обкома политически просвещене цІагІа дІахо болх беш а идеологически болхлой республикански семинар. Самардийнахьа цига дакъа лоацаш хинначар хьалхашка дийІар КПСС пропаганда - агитаци отдела заведующе ноь. Сенецкина. «ТІагІертта хьакхолла къахьегамхой марксистски - ленински мировоззрени» яхача докладага.

ТІа - тІа легІабоагІаш латта идеологически балха доархІам бехкал а баьккхи, докладчико аьлар, цу балха дикхар да материально - технически бІза хьаьлара къахьегамхой саргаьбала вай общества беррига членаш коммунистически мировоззрени, коммунистически мораль хьакхоила, цхьай пролетарски интернационализмая советски патриотизмая кхетам бала, личность масса а [illegible] легІабоала.

1965—1966 деша шера [illegible] гаш, аьлар докладчико, [illegible] хьагойт партийни дешара керда система геттара ниис хилар. [illegible] кІоргагІен творчески [illegible] марксистско-ленински теори.

Обществой партийни организаце дукха ба дика пропагандисташ. ДІадаьча шера школашкен семинарашкен [illegible] [illegible] хиначча 3170 пропагандистех 80 процент совгІа бага [illegible] чакхьаьккхана лакхара образовани болаш а [illegible] опыт болаш а ба.

[illegible] докладчика болгадаьккхар кагашта коммунистически кхетам балара гІулакх тоаде дешаш, [illegible] [illegible] марксистско - ленински мировоззрени кхоллара хьакхьаьра литература, искусства, культурно-просветительни учреждений доархІамах, дуна духьала лоаттабе безача къовсамах, политически агитаци дІахо тоаара хьакхьехьарча лаьцах.

Грознера Старопромысловски районе Нохч-ПаьлгІайчен мехкадьтта доаккхача эгара къахьагІча районах цаІ а. Из район дукха революционни къахьегамни традицеш болаш я. Района партийни организаце, цу традицеех пайда а эцаш, цигга кхетам цу къахьегамхошта дийцар сипендаре КПСС районна секретара ноь. [illegible].

Гулбемпарана чІоагІа болаш ладийгІар КПСС Сунженски района секретара ноь. Гайсилова дахча къамаьлага. Из дийцар къахьегамхой советски патриотизмая пролетарски интернационализмая кхетама, халхьай доттагІаллица хьакхебара хьакхьетал юкъхьацарча партийни организаце беча балха опытах. Укх тайпара массал доладир цо. Нестеровская станица «Путь к коммунизму» яхача колхозе бахаш а болх беш а ба 23 [illegible] бола нах. Колхоза партийно чІоагІа агитационни болх бу, хІанзь тайп-тайпара мероприятеш дІахьах [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] а [illegible] халкьий [illegible] доттагІал [illegible] [illegible] беррига гІулакх [illegible] къаш сездахара. Цу балхах хоахулар дег гІездоаккхаш да. Вовдам хІара шера экономически чІоагІу, къахьегамхой материальни вахар, культура лаккху. Колхозни производстве доккхай толамаш дахарах укх шера цу болаше 18 сагІа [illegible] [illegible].

«Керда обрядаш традицеш вахара [illegible] [illegible]» [illegible] КПСС Заводской райкома секретара ноь. [illegible]. Укх тІехьарча хана, аьлар цо, районе дукхагІа хІулаш латта [illegible] дика тради[illegible] Советски [illegible] [illegible] бойхадаш [illegible] [illegible] хьар, туристически походаш яр, кагирхой сайренаш слеташ вІашагІъехкар, [illegible] [illegible] дешархой чІемен [illegible] вІашагІбеттабелар профессионально-технически училищашка «культура школаш» вІашагІъехкар, художественни самодеятельностага хьажар, района къахьегамхой юрташкарча къахьегамхоица вІашагІбеттабалар, «улицай цІейш» денлар, торжественно паспорташ дІателар, цигга кхы а.

Идеологически балха доархІаме меттиг дІалоац радиос телевидени, [illegible] ПаьлгІайчен хІара шера [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] хІара [illegible] а тІехьа. Кхетамца пайда эца беза цу мазах къахьегамхошта политически кхетам балара, аьлар цу къамаьл деш республика Министрий Совета чубоагІача радиовещанен телевидени Комитета председатела ноь. Лагутина.

КПСС Октябрьски района секретара ноь. Рязанцева дийцар парте [illegible] [illegible] организацешта кулгалдара хьакъехьарча балха опытах.

Селхан семинаре - совещане докладаш [illegible] «Общественни [illegible] [illegible] [illegible]» — КПСС обкома отдела заведующе ноь. [illegible], «Къахьегамхошта марксистско - ленински мировоззрени лара, хьакъехьара [illegible] организаци [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]» — [illegible] [illegible] председатела ноь. Ахматхамова, «КПСС XXIII-ча съезда решенешка хьежжа дечча культура болхлой декхарех» — республика культура министра ноь. Татиева, «Ножай-Юрта района культпросветучрежденишта кулгалдарах» — КПСС Ножай-Юрта района секретара ноь. Киндарова, «Юкъерча общеобразовательни школа болх тоабарах» — просвещене министра заместитела ноь. Свиридченкова, «Республика профтехучилищашкарча кхетама балхах» — Профтехобразовани управлене начальника заместитела ноь. Ахмадханова, «Шалга района къахьегамхошта юкъе беча массово-политически балха формаших методаших» — КПСС Шалга района секретара ноь. Абаева.

Семинар - совещани шиъ болх дІахо хьош я.

БАКУ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ТАСС фотохроника.

КІОАРГА БУРУВ ТОХАРО — ДУКХАГІА МЕХКДАЬТТА

Вай махка советски Іедал отте 50 шу дизара юбилейна шу дІадоалаелиад. Из шу тоалам хкочачдара аьнна къахьегам толамаш доах «Малгобекнефть» НПУ эррига предприятей, цхьай болхлоаша, бурулеттараша, мехкадьтта доалараша, инженерно - технически болхлоша, гІулакхерча хала. Цар дикка дакъа лоац КПСС XXIII-ча съезда решенеш вахара юкъебаьккхера.

«Малгобекнефть» лахамета промысловы управлене коллектив вай республике хьалхарча планировани экономически стимулировани кердача системега а хьажа, шоай хьалхашка латта социалистически декхараш толамца кхочадеш я. Вай республикерча дукхагІа мехкадьтта доаккха район я Малгобек. Укх шера вІашкха карара цо йоалийташ ло СССР-а Министрий Совета ВЦСПС-и карара-кара тела Ше байрах. Шабахача итт бетта пачхьалакхена дІаденна мехкдаьтта иттан эзараш тоннашца газ миллионаш кубически метраш я. ХІаьхехьа кхоачашьай «Малгобекнефть» НПУ коллективо цхьайтта бетта план а.

Уж къахьегама толамаш доахача хьинаре дакъа, дахьаш бурулеттача конторашкарча бурулеттараша. Укх шера тІерчен кІалаурчен малашкара дукха мехкадьтта лу кхерІ скважина хаина хьайна буруь тоха е лакха, болх ба дІоболхахлешай.

Бурув тохаа атта геологически хала хьайнша наийслецпадало, шерагара - цераа кІоаргагІа буруь тоха дийзадале (4500 — 4700 метрга кхочашш) [illegible] бурильни турбаш йоалам дукха ца мела йоаьхьие, кхьглоль баьхьаш наиїсвеолавае, а эгара халагІа, эгара сайдолацагІа професси йолчь бурулеттараша хьалхьеца тоалам да тІехьа [illegible] [illegible].

ТІа [illegible] контора коллективо толамца кхоачашду хьалхашка латтча социалистически декхарашца нечахьайхха кхайІ. Ноь. Техиреев кортте латтача цхьоалагІча бурулеттача контора коллективо буруь тохар итт бетта план 107,2 процент кхочаш а ди, планал совгІа теха буруь 1249 метр а. ХІанзалехьа укх шера тІехьарча бетта чотах теха буруь бІаьшь метраш я.

Оборудованех балха пайда эцарах, боккхо шах бола утяжелитель, химически реагенташ, цемент кхоарах, керда техникех дикагІйола технологи балха юкъехьахьарах, планах лаьрхІачуй совгІа пачхьалкхена баь пайда 275 эзар сом да. Цига хьинаре къахьегарца белгалъяьнна я бурулеттарий мастераш А. В. Матвеев, В. Д. Цегоев, Т. Ш. Хантемиров керте латта бурулеттарий бригадаш. ТІадоагІача шера чотах буруь тохаш я уж кхоийхе а бригада, хьалхашха дьтта социалистически декхараш толамца кхоачаш а дІа. Шера цхьо дукха хІана ца оацаш кхоачашдьай мастераш ш. Кануржев, Шишова, Аттарциякова кулгалдеча бурулеттарий бригадаш а.

Бурулеттача цхьоалагІча контора коллективана дукха тІеххьоасаш ноь. Корняев корте латтача шоллагІча контора коллективо а. Цхьайтта бетта план кхоачаш а ь, декабрь бетта чотах буруь тохаш я из а. Планал лаьрхІачуй совгІа пачхьалкхена контора храпейтино баь пайда 297 эзар сом да. Цига хІанзалехьа шера план тІеххкхоачаьхь, планах лаьрхІачуй тІеххкІоаргач скважинашта буруь тохача а мастераш ш. Алероев, Зарудное, Ставенко корте лоаттбурулеттарий бригадаш.

Хала хьалха бурулеттарашка саваймнаш дІа а толаш [illegible] къахьегаш ба [illegible] [illegible] [illegible]. «[illegible]» НПУ бурулеттарашa итт бетта планал совгІа дерригга теха буруь 1702 метр я. Укх бетта уж къахьегама толамаш совдаллаш хьабалкхой бурулеттараш.

Тирна дукъа тІа голк дІаводача сага гуш я итташ 53 метр лакхал долла къахьа буровой вышкаш. Шийла яр е тІаьда яр аьнна цхьан минута ца социйташ цига хьы а кІоаргагІа буруь тохаш, тоаьттай [illegible] тохаш ба вай республикера бурулеттараш. Буровой йолча хІанз дІачувыьча, йоккха оборудованеш а йолаш. БІарча завод тараш цах, цхьабакъда керда техника, балха юкъелхьарах, халача процессашта автоматизаци механизаци ярах смена болх толамца цхьо саго дІаьху.

Дика ха а хоаш АКБ-3, ИБК-1 аьнна дІоагІех, МСП аьнна установкех, кхычарех балха тІа болаш пайда эцарах дикка аттача баьккхаб бурулеттарий къахьегам, дукха сихагІа кхоачашъе бурулеттара процессаш. Цигта кердача техникех пайда эцаш бурулеттарашa тІеххкхоачашлу хьалхашка латта декхараш.

Барттайна къахьегар, эшначa дІаюха новкъостал лар, балха тІа ниблеснна халонаш эшар, техникен технологи дика йоааолаш - ювоша да къахьегама толамаш дахара йола лер. Доккхах дІала Хировко, [illegible] буруь тохача бригадашта, эшаьнта, участкашта корте латтачарна юкъе дукха инженераш, техникаш, мехтий, гІалгІай къамах цих хилар. Масала, № 2 Волга контора директор ва ноь. Борнаев, технологически группа начальник ноь. Эдилсултанов, участка начальник ноь. Истамбулов, бурулеттарий мастераш СССР-а Лакхехьарча Совета депутат ноь. Халиев, Хамурзиев, Цечоев, Алероев, Чертоев, кхы дукхахибераш. Цар а кхычар а уйлаш, гІулакхташ тІадеррадаь до Дальенна дукхагІа мехкадьтта дІадахара, шай опыт новкъостантa дІахоара.

Бурулеттача контораш беррига шоай хьа тІабахийта, цхьа дезал сана барттайна хьинаре къахьегаш ба гІалгІай Бонов, Озиев, Халиев, Докиев, Евлоевь, Гелнов, лаборантка Мамилова, нохчий Дамдукаев, Мамргов, лаборант - коллектор Упиева, эрсий Кривоносов, Зарудниев, Черекхов, хІирий Дударев, Ялуев, цигта кхы дукхагІа къамех бола нах. Мехкадьтта дукхагІа даккхара къовсам лоаттабеча беррига бурулеттарий шераш аьха партия.

КарагІа дакъа декхарам дукха дале я, цхьабакъда бурулеттарий конторий балха юкъе дукха кхоачамбоацараш да бола дертІа дІа ца бехийташ. Алероев хулаш мотттиган дукха ниисдалу. Шабахача итт бетта бурулеттарий бекхах дукха аварей хиннай, царех шиъ чІоагІа чоахдоне а йолаш. Из баьхьаш доаш 200 метр теха буруь пайда ца душ хаьнах.

Кост - хаста йолхлой дІа-юха бурулеттарийх хилар а чІоагІа Іаткъ балха, аьнна дІабуьл йоикха опыт йола бурулеттараш, цІе метта керда тІахьесерии балхах кхетаъбе безаш хул. Цун керттера бахьан да диаминтно - бытовой хьоланаш снабжена ю хилар.

Дукха балха ха ззаьа йоаш скважинашка буруь тохача хананцхьа обсадни бурильни турбеш, цемент, кхы ца хилар бахьан долаш. Моттиган ниисду къахьегама а технологически а дисциплина тахкаш. Цар дикка лохъе бурулеттарий къахьегама оксарло. Уж эррига халонаш эша а еш, МалгІабекерча бурулеттараша толамца кхоачаш а дьй дІахо йодача хана кхоачаш а деттаь хьалхашка латта декхараш.

Бурулеттарий коллективашка дикагІа къахьегама толамаш дахийтера цар болх ниисса вІашатІехьбоалахаш, цо-ший коллектива дукха политико - кхетама болх беш хьинаре къахьйтаг партийни, профсоюзни, комсомольски организацешта.

«Грознефть» объединене [illegible] [illegible] тереране а лаьца, сихха барцагІа дІа евзам гІулакх да бурулеттарашта материально - технически Іалаше яр. Цунга хьежжа лакхагІа хурда доале къахьегама толамаш, хана хьалха кхоачашъергда пачхьалкхен план, дукхагІа хурда лаьтан ченанкара хьалоакха «Іаьржа дошув».

МалгІабикера бурулеттараш дегтийна ба Сийлахь - йоккхача Октябрьски революцено 50 шу кхачча дена сийленна юкъе бахара тІайла декхараш хала хьалха кхоачашдергхилараш, юбилейни шу толамаш чакхдоалахьергхиларах. Мехкадьтта дукхагІа дахьара къовсам лоаттабеча бурулеттарашта дерхІ мерзи тІоаьанахьа дукхагІа мехкадьтта дикка.

Е. САВИНОВ,

«Малгобекнефть» НПУ бурулеттара балча производственно - технически отдела [illegible] инженер.

КИТАЕРЧА СОБЫТЕЙ ХЬАКЪЕХЬА

Китаерча событеш тІа-тІа дукхагІа уйла ийт дунен коммунистически болаше, социалистически содружества мехкашка, дерригача дунен тІарча прогрессивни общественносте хьакъа. КонайоагІе яра а деькъад яра а дІах Китае хулаш латтача хІамах дола, хІаьта цигта Мао Цзэ-дуна указанех «культурни революци» олаш йола хІамех «хунвэйбиний» («цІеча охранникий») болаш когабьача КПК ЦК-а XI пленума решенех йола дунен коммунистически болаше дувдачох дола хІамаш. КПСС ЦК-а арахьаккхар шиъ хана цу решеней цах беш йола заявлени, КПК ЦК-а XI пленума тІехьа [illegible] [illegible] событеш юха а [illegible] цу [illegible] ма.

Укх статье [illegible] КПК ЦК-а пленума решенешка лоттар Китае чуйра политика проблемаш. Цу решене арахьарча политически аспектех дІахьа, тІаьхха дукха аш йиш йолаш да пленума чІоагІдир социализма мехкий цхьогІоян, беррига дунен коммунистически болаша духьал ергаш йола Мао Цзэ-дуна а цуй гучтоп а антиленински, великодержавни курс.

КНР-а арахьарча политика керттера да латтабарак кортІахи КПК ЦК-а пленума хьалхашка оттабир «цхьа новстагІоа» — «империализма, дунен реакцена, вай хьарча ревизионизмана» духьалара къовсаш. Дика йодача хьалхенех гуш да духхьал форнаша мара хилаш империализма къовсаша ца хилар. «Ревизионисташта» духьаларча къовсама вай беррига шера хьа тІеберрабаь в КПСС-ан Советски Союза. Уж «[illegible] империалистлрча къайлахь [illegible] а аьнна дІахкхайцаьд. Цунца цхьала гучадьа дІадхьош да дунен халкъашта юкъарча коммунистически беррига партеннхьшие вІашкарех болаш болабьера дицк а. Вай парте, цуй Центральни Комитета адресах деча, дерригa советски халкъе дуцарах хьалйтаза я пленума решенеш.

Дунен халкъашта юкъерча коммунистически болаше белха мах бу вай «парто политика, белгадоаца Советски Союзо империализмаларча къовсамо керттера хьал [illegible] тІаловттаьаш хилар, советски халкъе социализма исторически толамаш дІа каре толамца коммунизм хьалх[illegible] хилар, дунен тІара дерригa революци [illegible] чІоагІа хьал а [illegible] [illegible]. Цхьабакъда бакъдолча [illegible] дукхьаа а долаш, КПК ЦК [illegible] решенеш тІа аьа-доттаца чІоагІа КПСС лаьа «капиталистически [illegible] тІа империализмах [illegible] лаал деладарех социалистически [illegible] [illegible] тІа капиталисти [illegible] [illegible] [illegible] да», аьаш.

КПСС, Советски начальни[illegible] [illegible] къай керттера чІоагІало а цар [illegible] [illegible] империализма [illegible] духьале ера, империалисташа шоай къовсамо [illegible] агрессивни [illegible] [illegible] дІа Советий мехка [illegible] хьал ертаи, хІаьта китайски докуменнта дорерна дуи «США [illegible] латтача империалистически дунен реакцеш дІа а кхайтта», антикоммунистически, халкъа духьалара контрреволюцений, антикитайски керда священни союз» вай парте хьала хьар чІоагІдеча хІакхоачаш. Уж дерригa доаца дагалувцараш ша КПК кулгалхоште, «вай хьарча ревизионизмана» лоаттабеча къовсама лозунгана хьуле а луш, «чакхбаллалца къовсам лоаттабара» шоай даго болам КПСС-и Советски Союзи «№ 1 йола новстагІа я» аьнна дІакхайкхийна.

Шоай эррига вІІаза КПСС-ан Советски Союзан духьал а йоалхкате, КПК кулгалхоша цу хана чуть къайлахьаьц дунен коммунистически болаша юкъера шиии хьаллоаташ долча социализма кхьча мехкий компартешка шоай дола новстагІлен гІулана а. «Вай хьарча ревизионисташ» олаш шоаш цІи йоахарий категорех дІатох цар дукхагІйола социалистически мехкий коммунистически партеш, дерригaча дунен коммунистически болхлойи партеш.

XI пленумо потдаьнначча хиннача гучайьа дІакхайкхьхуу КПК дунен коммунистически болаша генеральни лине тІа ца эцай хилари из лиин шоай балха тІехь хадданза дІакхухьача эррига компартешка духьалара къовсам лаьккхеря. Китая Компарте дешна аьлла а 1957 шерара Декларацеш 1960 шерара Заявлении хьахлоахаш хинача хьалхарча документех ергай, XI-ча пленума решенеш тІа хьоакка а дьаьаш уж документаш. Укхаза духхьала аьнна да: «1963 шера 14 июне КПК ЦК оттаь «Дунен халкъашта юкъерча болама генеральни линех йола предложени» программни документ да. Мао Цзэ-дуна хьалхе а леле, «Жэньминь жибао» яхача газетен «Хунци» яхача журналан КПСС ЦК ГучахьІарча пикьмон хьакъехьа яхьача редакцени шие статья тІа, «Москве хиннача партейски совещаних» болча статья тІа, кхыча статьяшна тІа оттадьча цу докуменгта тІа къайлахьа а ца кхуььаш Мао Цзэ-дунен цуна гонахьа хьувзарий къахьтта болча курсах хуьнаш я дунен коммунистически болама лини.

[illegible] империалисташ империализмала лоаттабеча къовсама белъсница деча хьаштанте духьала а болаш КПК кулгалхоша тІавоц вьетнамски халкъа лорадира, дерригача дунен тІарча революце гІулакх лорадара йола интернациональни бартоьцоагІо чІоагІъера тІарчаль йола коммунистически болхлойи партей эррига предложенеш. Пленума решенешка белгалдоаккх КПСС-аца гІулакхаш хьахьар деладира тІехьа латтача кхьча коммунистически партенцеш «цхьанкха а тайна цхьана гІулакхІаш лоладарах де хьалаь дац», аьнна.

Советски Союза Компарте сийлен гІулакх дерхІ дунен коммунистически болама цхьогІо чІоагІъяр, цуй дукхьен халкъашта юкъера хІакин лаккхьяр. Дерригaча дунен тІарча марксистско-ленински партена боккха мах бир укх тІехьарча хана коммунистически болама юкъе этта халонаш дІаяхара, из болаш марксизма - ленинизма принципиальни дарда тІа кхоттабара тІадерадаь КПСС аьча гІулакхий. ХІаьта КПК ЦК пленума резолюцен авторашa КПСС адресах аьа-дотташ а душ, СССР-а «цхьаІ йола фронте моттиг ба» яхай гучахьа хьа а кхайкаьу.

Пленумо могадийр КПСС-ан кхьча вежарашта йолча партенцен дуьхьалара китайски кулгалхой хаийина тІехьа тІайоагІача хана а из дІахкухьарчья аьнна хьа а кхайкадир. Цуна офицальни политикага йоаккхаш хоьехьо антисоветски лини, дунен коммунизма мугІараш доладара, болхлой классa дунен халкъашта юкъера барт-цхьоагІо йохаьра тІаергдола лини.

ХІанз Китае партен мехкен эррига политика дарда латта официальни идеологи дерхІаш хьалхашка йоах миоцзэдуним. XI-ча пленума решене лаархІа йолча раздела тІа йоах: «Ерригача партен беррига мехкон ноь. Мао Цзэ-дуна произведенеш шерра Іомалр исторически доархІам бола йоккха событи я».

Дерригача дунен тІара коммунисташ дукхьл ца бака Ішу ш Мао Цзэ-дуна хетараш марксизмал - ленинизмал лакхагІа латт аьнна дІакхайкале а уж дунен коммунистически болашга дІатІаацийта а гІерташ китайски кулгалхоша еча курало.

Мао Цзэ-дуна эгара гаргагІа волча гІончо — КНР оборона министр Линь Бяос аьлар, «председатель Мао Маркса, Энгельса, Ленина дукха лакхагІа а латт, хІаьта цуй идеяш — из эгара лакхагІча боаране йола марксизм - ленинизм а я». Бяос дІаха йоалжр марксистско-ленински книжкаш дукха да, бакъда уж дерригаш а Китайна гаьна латт, цудухьа марксизма-ленинизма классикий творчество Іомавча 99 процент лоацаш хила еза Мао Цзэ-дуна произведенеш. ГІулакхага дилаача «Тоера Іомадир» дерригa а председатела Мао произведенеш Іомадарах латташ да.

ХьаьхагІа Мао Цзэ-дун гучалоаккхаш вацар КПСС-ан кхыча марксистско-ленински партешта духьаларча къовсама юкъе ше лакъа лоацаш хилар. ХІанз белгалдолаш да антиленински, антисоветски курс Мао Цзэ-дуна цуна гарга латтача кулгалхошем отталь хилар. Къахьегама Албански парте V-ча съездага дахьйтача, Мао Цзэ-дуна кулг яздаь долча, поаршала ше вІашагІйоалла ба Китая хІалзарча антисоветски курса беррига чукоашаш.

Цу тайпара, «культурни революци» яхача дешаша хетаь я хкаш куц отталеш йола КПК ЦК-а XI-ча пленума решенаш бокъъалдар аьнча КПК дунен халкъашта юкъерча эрсверча, социалистически содружествверча, дунен коммунистически болашерча политике керттера проблемаш лоацаш я.

Китайски новайоалоао къайлахьалхьац «культурни революци» вІашагІъелхарий уйлех ца «революци» лоацаа арахьа а хиьа еваш хилар. «Культурни революци — из шеррарча чулоацаш [illegible] [illegible] китайски халкъа цаьи [illegible] доккха гІуллак, дерригача дунен халкъий кхех юцца [illegible], хІаьта да — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]».

Бокъдадар аьнча Китаера [illegible] духьла цу мехкага кхьчад ба Іеш, эррига дунен социалистически беррига коммунисташка кхоачаш я, бакъда Пекина хеттача тайпара-м кхачац уж. Хила а доагІаш [illegible] хила деза КПК ЦК-а эррига политика шенаьра гучайьа марксизма-ленинизма керттерча принципашта духьал лаьнта, Советски Союза духьала, КПСС-ан кхьча коммунистически партешта духьал, коммунистически болама мугІарий интернациональни цхьогІоашта цо оттадеча политически духьяон духьал аьнна хилар.

Укх тІехьарча хана коммунистически болхлойи партеша де дешаш лаьртІар хІаннара КПК политика йаран харжанеш а хилаш хилар. Цу хажаленаш тІа [illegible] практика йир Советски Союзах кхьча социалистически мехкашта духьал еранча политикашa, Вьетнама лоаттача империалистически агрессена волленмию хІама тоха низаш вІашагІтохара духьале еча политикана. Дерригача дунен тІарча дешарашка болча партешка еснийь культурни революци я яхаш Китае долаш дар марксизмачара - ленинизмачара халда доадаш хІама да, цо ю ду социализма гІулакха. Іэаса коммунизма идеяш телхаьдга мара хьыйар дукхурдоаццаш хІама да, аьнна.

* * *

Белгадаккха дезаш да КПК кулгалхой Советски Союзаца гІулакхаш чІоагІа толхаде гІерташ хилар, КПК-ацара халкъа Китайцарей гІулакхаш шиъ хурдаь дертІа даха гІерташ КПСС-и Советски правительствои йоалашехь. Вай парте чІоагІа сатехар, чІоагІа а цІенача догаца а хьаштдолаш хилар йолаш йола халонаш барт ца таук дІадаккхе. Китая Компартецарча гІулакхий цхьогІо а марксизма-ленинизма, пролетарски интернационализма принципий лаьрда тІа беррига коммунистически болам кхетабалар а чІоагІде.

Китайски Халкъа Республика, Китая Коммунистически парте хьакъехьа вай парте принципиальни курс дика йовзаш я. Из курс я КПСС-и КПК-и, СССР-и Китайи цхьоагІо йолаш я кхотасяяа а халара, советски китайски халкъий доттагІаллини сотрудничествои чІоагІъяра курс. КПСС-а китайски революцех дерхІ дунен революционни процесса доархІаме дакъа, цо толамаш дахара ва чарта ниекъостал де а гІерт. Китайски Халкъа Республика хьахилара Советски Союзо хадданза новкъостал дир Китае керда вахар хІадара, дунен халкъашта юкъерча аране цун хьал чІоагІдара. КПСС ЦК-аи Советски правительствои советска - китайски гІулакхий хьакъехьара лини дукхьал вай шиь партен мехкен хинна ца Іеш, ерригача социалистически содружествой дунен халкъашта юкъерча коммунистически болашен а хьайташа лаккхара я.

Советски Союза Коммунистически парте хадданза шин тІаахийтаб Китая Коммунистически партецара

«СЕРДАЛО»
2-гІа оагІ. 1 декабрь, 1966 шу.

ЛАЬТТА ДЕЗАШ

Сиха боад бол гуракхьа юрта. ХьалІе колхозхой цІеношка лоталу лаьаш. Нах тІаьхьехаш лоталу уж клубе а. ЦІаккха яссе хилац иа. Художественни самодеятельноста концерташ, фильмаш — уж даим хуш да культура кхуврча.

Иштта дар укхаза тахан а, хукха нах гулбеннабар. АргІанарча киносеансе баьккараш кагирхой бар, хІаьта кІевига бацар царна юкъе боккхий бараш а. Укхаза дуьц кхаш леладерий гІулаккхех.

Лампа йоагача правлене хорагахьа шІелг дІа а хьожабаь бегаш беш аьлар цхьан механизатора:

— Аккхан вай болх бабб. хІанз дийна ма та вагІийта Іа экономист.

Гонакха латтараш белабелар.

Колхоза экономиста Поталов Закона дукха болх ба хІанз. Гаьнна бийса тІехьахкхаца правлене вагІа везаш хул цун. Цхьабакъда, цох кІаьдвенна балхах бІу къожабаш экономиста. Бокка кхаъ баций ухх шера колхоза 500 эзар сомал кІезигагІа доацаш цІена пайда хургба аьача.

Цу юкъе ба ертела дукхача бІаьнцей юрта къахьегамхой болх. Царех цаІ машта вах хьаж вай.

ЦхьоалагІча бригала шевьевой волча Вакуев Лечий цІагІа бІаргагу снйрдаьнна телевизора сийна экран. Тахан цІагІа ва из. Цхий сесагаца Аймайца цхьаьк бригаде къахьеге а паттахь мара бІаргагац уж шиъ балха. ХІанз гуйра тІехьанхача хана муъза ха дукхагІа хул, цудухьа дукхагІа дезалца хила йиш я. Ялх шу даьна воІ Аллахур деьна каравагІа.

Вакуев Леча къона ва. Дикъ шу мара дац ва Серноводске механизаце училища чаккхьаьнка.

Ше дийша цІавеча кхашка болх бе вахар из. ДикагІболча механизаторашка хьожаш, цар опыт Іомаеш чаккхьалар из. ТІаккха бхетазир цо лаьттана обработка ярга хьежжа мара лакха хьувкъам кхебе йиш ца хилар.

Цадахача шера гуракхьа ухх шеренча хьувкъама лаьрхІа участкаш йийкъар. Цкъа болх баь ваьча бригадира Асламбеков ЯрагІена тІавахар из. ДІаьха хиланзар къамаьл. Цо деча къамаьлагіа саббарe да а дейгІа лоацца жоп делар цо вІамигача сага:

— Нийса да, къонах ва, хьанца вІашагІйолла дага во хьо звено?

— Акбулатов Бек ва сопа болх бе лоаш, — жоп делар Лечас.

— Дика гІулакх да хьона дагалехар, аьттув баргба, аьнна, хет сона, — аьнна могадир бригадира.

Иштта эгтара хьалха вІашагІъеллар бригаде комсомольско - кагирхой звено.

ШоллагІча шийнахьа заьб аха белабелар кагий нах. Доккхий дехкараш тІакйиар: 90 гектара тІа хьажкІаи 150 гектара тІа гидуаргаши кхеолаьрхІар механизатораша. ТІехьарча культура хьакъехь дукха къамаьлаш дир. Цхьан зеевес шаьл лукхача лаьтта гидуаргаш дІаера дукхьал яр праленн а бригадир ше а.

— БІадусаргда шо, — йоахар механизаторашка, хоьш ма дий хІанзалца цхьан гектара тІара алх центнер мара йоаккхаш ца хилар, трухденоех хьаьца хІама хургдац шун.

— Оаха эцаргда, — тешнаме жоп делар Лечас.

Лаьттанцара тІоадал содаергІйолаш эгтара лоацача хаьей агротехнически хьалашкен заьб аха лаьрхІар механизатораша. Цхьабакъда керттердар дукхьал дукхагІа ахар хиика па Іеш лаьттана обработка яр дар. Оахам деш чІоагІа теркам тІабаххийтар цар агротехнико дІа мадеххара лаьтта кІаарга ахара, юкъе йовкъаш ца йитара. Цунна тІехха - тІехьа тІоадал содаеш мака баьхкхар, цул тІехьагІа хий диллар.

БІаьсти йоалпаше хьажкІа дІае болабелар. Массана ювча тайпара йийра из. Цхьабакъда, гидуаргаш дІаера технологи эргаьккхар.

Юха шевбувлаш къамаьлаш дира, хІаьта шоаш ахар дир Лечаси цун новкъостапен.

Гидуаргаш дІеерца цхьаьна, хьалхе порна чІоагІъаь, удобренец тайсар.

Цхьатарра хьа хьатіраьпир дІайийна культураш. Оасар хьатІадоаллаше культивацин оасари дир. ХалагІйолча участкашка кулгашца оасар дир.

Чуацале гуш дар хьувкъам чІоагІа хургхилар.

— КІантий, бакълуваш хиннад шо, — йоахар председатела къонача механизаторашка.

ХІара гектара тІара барайтта центнер лаьтта доаккха генараш даьхар комсомольцаша, из планал шоала хІукхагІа да.

Из санна хьувкъам цІахкха хиннабац боахаме. Иштта чІоагІа хьувкъам баьккхар хьажкІаш йийнача кхалнара. Укх шера пайда бецар гидуаргаша. ХІаиа аьтча гидуаргий цхьан центнерах боахама 70 кепиг сомгІа ахча лу паччахьалкхено.

Толамаша шоаш бІу боалйтаб кагирхой.

ХьатІадоагІача юбилейни шера керда лакхара социалистически дехкараш тІайийцад цар. Кхы итт гектар тІоккхийттай комсомольций участкаш.

ХІара гектара хьувкъам [illegible] лаьрхІаа цар. Ткъо центнер гидуаргаши алатийна лаьрхІа 35 центнер хьажкІаши аха дага ба уж.

Хургболча хьувкъама хІаналле дарз елла баьинаб. Заьб ахай, удобренеш тайсай, хий диллара харцаш дахьад.

А. ЧЕБУШЕВ.

Соаххарчул дикагІа чаккхдаьхад укх шера республика гІуйрал кхайкара балхаш — шекара свекла, хьажкІа, коартоп, баьпадаараш, чуйцад, гуракхьа дув каьташ дІадийкад. Чаккхдоалаш латт заьб оахилга. Тешаш болхаш да уж толаиею. Уж толамаш доахаш деккха дика даьлар хІандарча ханара дика техника карайолча механизаторапа.

ТЕХНИКАНА РЕМОНТ ЯРА ТЕРКО Е ЕЗА

ХІанз юртбоахама массадола тайпа балхаш машинашца мара де йиш яц.

Вай юртбоахамаш чІоагІа механизаци яь да, цудухьа механизатора гонсел лоархІаме я. ХІанз механизаторанта доархІамера ха тІаьттай. Яа-м кхетадеш а да.

Ерригa юртбоахама машинаш хаьнахьен дикев ремонт яь кийчъярах тайпна хургда хьатІадоагІача юбилейни юртбоахама шера доахаргхоза толамаш.

Цуьна цхьаьна доархІаe ба боал колхозашкарех совхозашкарех юртбоахама техника дарк дегІаіворгІаш хилара. Хоам маххалара техника дукхагІа моа хул ремонт яра а техническа гІулакх дара а бахкаш дукхагІа хул. Кхоачам ба гуйран-Іан камалахь 23 бІаь сомгІа трактора — ерригана дарa 53 процент, тайнтайпарча 1308 комбайна, 2460 автомобилаштеа транспортни тележкаштеш, эзараш кхайр юртбоахама машинаштеа ремонт е езъ аьача. Из техиамца кхоачашдулургда механизатораша шоай болх нийса вІашгІехьбоаккхе, ремонт еча йоагІача тайпара технологически дисциплинеен материально - технически Іалашон дика доагІайойя.

Цхьабакъда, хьагуча гІулакхех йиьлагІча квартала задани дика кхоачашъяц. Итталагіа ноябрь тІакхачча тракторан 25 процент, инхараш 12 процент, культиватораш 12 процент, сеялкаш 15 процент, аьт эрда комбайнаш 28 процент мара ремонт яьац.

Да мегаргдоацаш цоал лу ремонт яра Малхан ГІаьсарех, МалгІабика, Ачхой - Мартана, Наьтеречи, кхьча районий колхозашех совхозашех. Іалашто во да уж гІулакхаш Шаьла района боахамашка. ЙиьлагІча квартале цхьан беттен итт дийнахьа цу боахамий ремонтни кхаьь мастерскемга графикех 40 трактора е езачь берхІаргатара мара ремонт яьац. Ремонтни бетт мастерскей а Грозненски райова. Цхьан бетта бІаь сомгІа трактора ремонт е [illegible] балаш я уж, хІаьта шовзткъа дийнахьа 53 машина мара ремонт яьац. Иштта да кхьча райовашкара хьалаш а.

Еррига тракторан ххаьна балхаш деш а хьаш дешха гІерт из гІулакх боахамий кулгалхойи специалистамаш. Бакъдар аьча из иштта дац.

МалгІабика района «Ингушский» совхозе болх ца беш ремонт е езаш тхьаь итт трактор дара, хІаьта ремонт ена а яц. «Джалка», «Лермонтовский», Грозненски объединене совхозашка ремонт е езаш иттия тракторaш я, хІаьта районни мастерскени яьеса я. Гуцол ремонтни фонд массацаьа кхоачамболаш я, цхьабакъда, доакъалад, ремонт яра гІулакх мела леладелга я.

Дукхача боахамий кулгалхошеи специалистонаша доархІаме бац бІаьстан кхаьккара балхаш дІадоладала кха бутт гаргга ба мара йиса ца хилара, цу беттанна ремонт е езаш дукха техника хургхилара. Цар кхетадац йиьлагІча квартале ремонт яр тІехьадалахарах шарали фирали беттанна доргия цкъа де гІертарганлар, хІаьта цу гІорално, хола махьлара, ремонт еча балха брак хулийт.

Назр - ПалгІайлое юрта боахамий къахьегамхоша Советски Іаьдал итта 50 шу дизара хетаьь лакхара социалистически дехкараш тІаийцад. Уж кхоачашдар дукхагІаолча дахьъе техникех пайда эцарах, юртбоахама производствона механизаци яр дегІадоаладарах тийна хургда. Дахче, юртанкарча партийни организацей, колхозийи совхозийи кулгалхой а, специалистий а, механизаторий йоаккхача ирие а лоархІамерча декхарех цаІ да юртбоахама ерригача техника дика ремонт яр хьатІалхулачъ юбилейни шера бІаьстана из-кийчъяра.

Цу гІулакха бу де деза?

Эгтара хьалха хІара боахаме хила еза хоадаш балхаш отталь техника ремонт яра плани графикашы. ДикагІболча механизаторех квалифицироваьни кадраница Іалашъе еза ремонтни мастерскеш.

Техника дика ремонт яр кхоачаьъе еза ремонт яра технологи. Колхозаийи совхозийи мастерскешка юкъе йолайина ярьяц ремонта яра узловой метод. Іалашде деза машиний дефект лехкига а деталашта ыбраковка еиа а, ремонте сериагіча цпала тІаьховкаи лоаттабелга оттаде яра. Кхоачамъьлана юртбоаца боккъолаш хила еза машиност тоххаш дезагір мел дІадола хьежанна машинашка хьежанга. Боккха теркам тІабахийта беза машинанта отделка ярах, басар хьалхаран, электрооборудованена ремонт ярах.

Къаьстта лоархІамех бехктовхаеш дехкар да «Сельхозтехника» ремонтни предприятей. Йоаккхий тоовоаш я цар, хІаьта царех болча пайда мел дехкарийна я колхозаши совхозаши.

«Сельхозтехника» Грозненски объединене моторо-ремонтни предприяте гаранти луш ремонат ю ГАЗ-51 яхача автомобилайи ДТ-54 яхача тракторайи двигателашта.

«Сельхозтехника» Сунженски объединене болх бе йолаенцай ДТ-54, 75 яхача маркаех йолча тракторий капитальни ремонт ю ремонтни предприятия. Цу предприяте шиь их лаьаргбе Сунженски, Наьсуги, Ачхой-Мартана, Урус - Мартана, МалгІабика районий боахамий оахаш дола тракторанта капитальни ремонт е.

Из санна предприяте болх бе йолаенцай «Сельхозтехника» [illegible] ковски объединене а. Цо ІалашдеIа Надтеречни, Гудермесски, Наурски районий боахамаш.

Диадала йиш яц ремонт яра гІулакх сезонни ца хилар. Цудухьа хІанз тракторанта ремонт еча хана массанахьа доаржале дагІац комбайнашта, хьаттана обработка ечеш алат дІадучеш, йоли ялаге хьокхача машинашта ремонт елга.

Къаьстта теркам тІабахийта беза машинашни конпашка, централни усадьбашка, бригадин станашка техника дика лоаттар вІашгІехьдаккхара. Техника дика лелаьра бехктокхаме хургйола лаьрхІа механизаторий шекьлах хьежае еза.

Механизатор эгтара доархІамера болхле ва, массане теркал эшш, новкъостал деш, хьалаща веза из.

ХІаьта цхьадолча боахамашка йоагІаш йола йоаххо да механизаторий. «Ингушский» яхача совхозе, Веденски Советский районий боахамашка хІанз механизаторанта доагІа алат дІадеинацаш. Шаьла, Гудермесски, Ачхой - Мартана районашка ремонтни средствaш кхоарах, халла оссарле йолаш машинех пайда эцарах механизаторанта хІанз а премеш дІаеиница.

Ала деза, кердача маркех йолча машинашта запасной оастхалаша цхьайола ремонтни материалаши из тоьаргь ремонт яра боккхий темпашт кхеттагІа. Уж кхазарь бетта хургйола гІулакх деш да тха. Иштта кхьача маркех йолча тракторанте юртбоахама машинаштеа эша запасной оахалаш кхоачамбоалаш я.

М. АВАНЕСОВ,

«Сельхозтехника» Нохч - ГІалгІай объединене председатель.

Хьинаре къаьсег ухх шера Грозненски тайцин цеха коллектив. Укх шера хьалхарча шиа бетта бадал ца хилар балан долеш болх ца беш диннаьла а, 28-ча ноябрге кхачаьлехьа тІадакса доктор юхаметта е оттадеш, цхьайтта бетта план кхоачаьъй цеха коллектив. Шера план хана пхи ди хьалхе кхоачашъелара цо. Хьинаре къаьсег Загиноа Александра, Куликова Раисас, Зыгина Раисас, кхычар.

Сурта тІа: болх беш я тешаме Куликова Лида.

И. Плвиво сурт.

ХІАРА ШЕРА ДЕГІАБОАГІА БОАХАМ

Юртбоахама продуктай дукхагІа ялараи царга дІабода мах лохбарах юртбоахама боахкошта хьалхашка бехктокхаме дехкараш оттадаь Коммунистически парте резенеша. Уж дехкараш толаьца кхоачашдара социалистически яхье а баьнна къахьегаш болча тха боахама кхаь отделено къахьегамхоша лакхара производственни хьокхамаш доах, цунца цхьана боахама экономика чІоагІъаь. Совхоз вІашагІъехха ахо ну мара дац. Шерагара шерага лакхлу гентара хьувкъам.

Из лакх юкита лу хьахьокхаш дола хьокхамаш ераш да: 1964 шера тха боахама ахаркоиь чуйийна дерригa алат 41295 центнер дар, 1965 шера дерригa даьккха алат 52377 центнерга кхачар, хІаьта укх шера алат дІадийна майда вІалла а шерий лыйолцаше 53211 центнер алат даьккхад. Нагахьа санна боахам вІашагІбехкача шера тха совхоза болхлена дерригa чуйийна тхьамка 400 центнер хиннадале, шоллагІча шера 1145 центнери саммлотка тІехьарча шера 2100 центнери чуйрa. Цуьга хьажка дегІаух шекара свекла чуэцара цифраш я: 56398 центнер, 80574 центнер 98000 центнер. Иштта, хІара шера алат дукхагІа хьувкъадара мІаш, лаьтта культура тоаяр, хІара гектара лоархІам лаххбара дукхагІа теркам тІабахийтар да. Юртбоахама культураш соиьхарал совгІа уж ялара дІабода мах лохбара творчески къахьегам чІоагІа уйна тІайотийт совхоза механизаторашен кхаш леладерашен. Нагахьа санна дІадахача шера гурахьа дуча алатий цхьа центнер яккхарга 3 соми 24 кепиг шекара свекла центнерага 2 соми 62 кепиг дІадаха дале, укх шера 2 соми 38 кепиг, 1 соми 89 кепиг мара дахаьац.

Юртбоахама культураш хІара шера дукхагІеи дарегІеи яларах растениеводствах дика пайда боал боахама. Гурахьа ювча культурех тха боахама укх шера 53 эзар сом пайда балар, тхьоннагІи тхьаьиш растениеводствах 93,5 эзар сом пайда баьлар, хІаьта ерригана растениеводствах тха боахама укх шера 163,5 эзар сом пайда барба.

Тха вІашгІехьдаьккхад укх шера паччахьалкхенга алати технически культураши паччахьалкхенга йоахара шера план хІанзале кхоачаьъе. Паччахьалкхенга пленах доакха дезар 2900 тонн йолча, бараьйтталагІа ноябрь тІакхоачаш 3540 тонн алат дехкад.

Паччахьалкхенга шера планах ерригa йоаха еза шекара свекла 6500 тонн яр, хІаьта бараьйтталагІа ноябрь тІакхачаца оахар 9720 тонн я.

Цкъа-дале совхоза хІара болхлачо ший балха дехкараш тІакдика кхоачадар, шоалагІа-дала, шоалагІа дІаюош йола культура дика хьаьдаьча, тоадаьча лаьтта мара дІа ца ер баьхан долаш вІашгІехьдаьцах тха из гІулакх толаица кхоачаде.

Хоаш да растениеводстве дегІаргa хьежжа хьайбай боахам дегІаухалга. Из баьхан долаш хІара шера производственни экономически хьокхамаш лакхду тха боахама. ХІаьта а хьайбаш леладера боахам хІанз а тІехь рентабельни ца хилар совгІа, цо ее ду.

Дукха да цу боахаме эе дара бахьанаш: доакъар Іалашдарга дІабода мах геттара лакха ба, хьайбош леладу болхлой ца эшаш сов дукха хилар баьхан долаш, царна телача аланета дукха ахча лоа. ХІанз а механизаци яьац хьайбаш леладерана кулгашца деча халача балханта, дукхагІа шура тоха дехаш дебадара балхаш кхоачашдац.

Боккха теркам тІабахийта беза хьайбаш леладераша хьатІадоагІача юбилейни шера хьайбаш леладу боахам рентабельни хилийтара.

Геттара лоархІаме да тха совхоза болхлоша тІайица социалистически дехкараш. Пламах хІара Іаттагара яккха езар 1550 килограмм шура йоацача тІадоагІача шера 1680 килограмм шура яккха, аьнне, социалистически дехкараш тІаийцад хьайбаш леладераша. Уж бехктокхаме социалистически дехкараш кхоачашдара хІанзале яра йолла болабеннаб тха совхоза хьайбаш леладераш. Укх шера кхоачам болаш гІоза, моаца доакъар Іаланцдаьд, кийчъяй хьайбаш чудоахаду помещенеш, хІаьта уж помещенеш цІенъяра балханта механизаци а яьй. Совбуол совхоза болхлой къахьегамаьара материальни бехам а.

Хьайбаш леладу боахам пайдане хилийтара тІагІерта къахьегаш ба хьайбаш леладераш.

М. УМАРХАДИЕВ,

Урус-Мартана района «Гехинский» яхача совхоза кертера экономист.

МОСКВАНА ЮККЕ НЕМЕЦКО-ФАШИСТСКИ ЭСКАР ЭШАДАЬ 25 ШУ ДИЗАРГА

УГОДСКО - ЗАВОДСКИ ОПЕРАЦИ

СУРТА ТІА: немецки казармаш чухиннача школане В. В. Жабос команда еш хинна группа тІетайа йолаеннача угодски заводерна моттига. Аьрдекъера эттехьа — роть командир хинна Г. Я. Есин, отделене командир хинна П. Н. Москаленко, взвода командир хинна М. И. Файсханов, отрада комиссар хинна И. П. Лифшиц, партизанка хинна З. А. Ерошина, рота политрук хинна С. В. Шепров, фельдшер хинна Г. Г. Гивор-Шаулепина, разведчица хинна Л. А. Гранитова - Старкова, парте кьайла гІорча райкома секретарь хинна А. М. Курбатов.

Аьрдехьара сурт даьккхад автора 1941 шера ноябрь бетта. Хьалхарча плане взводь командир М. И. Файсханов.

Н. Ситников сурт.

ТАСС-а фотохроника.

кхоталалар чІагІдара, этта хьлонаш дІаплхара эша каькъаш дахь гІейртаь. Вай парте къаьстта дукхагІа тІагІертан хадданзеи низ тІабахийтар КПСС ЦК октябрьски Пленум хиннача тІехьагІа. Ши шу совгІа ха а вай парте полемика ца делаю, Китаера антисоветски пропаганда цхьан дийнахьа, цхьан сахьата соцаш йоацашехь а.

КПСС ЦК октябрьски Пленум махиллингехьа а вай парте хьалхашка оттайир советско-китайски гІулакхаш лергІа дахара программа. Цхьабакъда из программа тІавцанзар КПК кулгалхоша. Вай шин партенех мехкан юкъера гІулакхаш тоадара тІабераабаь кхы цхьаькха гІа а баьккхар вай оагІонгахьара 1965 шера февраль бетта Пекине советски делегаци китайски кулгалхошца вІашагІкхийттача хана. Бакъда из вІашагІкхетар а толам болаш хиланзар. Барт кийгІа латте а, США агрессена духьал вьетнамски халкъо лоаттабу къовсам хьаллоацаш цхьана гІулакхаш де аьнна лоархІамера предложени оттайир 1965 шера март бетта партен Консультативно вІашагІкхийттача дакъа лоацаш хиннарена. Из идея хьаллаьцар дукха а дукхагІйолча коммунистически болхлойи партеша, бакъда цунна духьал аьлар КПК ЦК кулгалдеш йола группа.

1965 шера 28 ноябре КПСС ЦК кхолие дахьийтар КПК ЦК-ага. Цу тІа а яр советско-китайски гІулакхаш тоадарах йола предложени. КПК ЦК-а из предложени а тІавцанзар. Китайски кулгалхоша делегаци хьийтанзар Советски Союза Компарте XXIII-ча съезде. Из иштта даде а, вай парте ший съезде аьлар барт ца тар марксизма-ленинизма принципаш тІа дІадаккхар-духьа моа а барт ца тоеш латтача гІулакхашка хьажа хьаштдолча хана кийча я ше. Вай парте съезда конструктивни предложенеш харцахьа лаьрхІар КПК ЦК а съезда решененге дуьхьал а лаьрр.

ХІанз цІаккха а ца хиннача тайпара антисоветски уйла чуйессаш кийчбу Китае баха нах. Система а хинна дІаттай Пекинерча советски посольствана хьалхашка «хунвэйбинаша» ю моастагІлен демонстрацеш, Китае ухача советски нахага гІертташ хилар.

Китайски кулгалхой гІерт шоай антисоветски болх вай мехка территоре тІа а боаржабе. Итташ йолча радиостанцеша Советски Союзах моастагІлен аьлитта пропаганда ю.

КПК кулгалхой антисоветски низех практически хьалиннар да Китайски Халкъа Республика Советски Союзацара экономически Іилма-технический сотрудничестве хадданза кІезигъеш хилар. ХІанз укх сахьата вай мехкашта юкъера цаІ мара йоацa экономически бувзамий форма торговли я. КНР арахьарча торговле боарамера Советски Союза удельни доах 1959 шера 50 процент хиннача 1966 шера 15 процент мара хиланзар. ХІаьта цу хана капиталистически мехкашцара КНР-а товарооборот шерагара шу массаза доал дакхбу. КПК кулгалхой моастагІлен тІехьара позици баьхан долаш советско-китайски культурни бувзамий боарам кхы лохбала йиш йоацаш лохбеннаб.

Иштта да бакъдараш. Цар юхавала йиш йоацаш тешал ду марксизма - ленинизма принципиальни лардатІа КПСС-и КПК-и цхьоагІа чІоагІъяраш уж кхоталараш, СССР-ан Китаяен юкъера гІулакхаш лергІа дахара Советски Союза Коммунистически парте, цуп Центральни Комитето шийна могар деш хилара. Нагахьа санна укхаза тоаш баьннабеш, из бахьан бола беррига бехктокхам Китая Компарте кулгалхой ба.

* * *

Советски кепайолазоно цхьа хайта ца йеш, дІалийтад общественностага Китая хІанзарча арахьарча политика къаьстта йолча установкаш догалаттарехи дар. Из къаьстта гучадоал [illegible] хилкъ хьалхашка дешатІехь. Къуабехьен Вьетнамерча США интервенце. Вьетнама Демократически Республикана дуьхьаьарча агрессе хальйу дунен халкъашта юкъера кхохина, кхерама йийл оттабу Къуабехьен — Малхбоален Азера меттел, деррагача дунен тІара а машар.

КПСС-ен кхьча вежарашха йолча партешен лергІ вьетнамски халкъа цу кортамукъалн ший лоІаме хилара бахьан долаш лоаттабеча къовсаме чІоагІа хьаллацара социалистически пачхахьалкхений гІулакхий цхьоагІо хилара ергйоацаш. КПСС XXIII-ча съезде вай парте цІаьхха а тІахьийкар дерригача мехкашкара коммунисташ империализма деха агрессивни гІулакхаш шердалара кхерана хьалхашка мутІараш кхы а айхагІа кхотадара. Американски агрессена хІана тохара социалистически мехкий цхьоагІо чІоагІъяра тІадерзадаь гІулакхаш дир кхьча вежарашха йолча партеша а. ЦІадахача шера ноябрь бетта Польски вІашагІкхийттача болхлой парте ЦК-а дІайийлайир ДРВ-ена новкъостал дара социалистически паччахьалкхений гІулакхаш оттадора тІаерзаьь йола лоархІаме инициатива, цу дешь хьакъехьара лакача боарамах йола совещаши гулъе аьнна вежарашка йолча партента хьалхашка предложени а оттайир. Цхьабакъда вай предложенеш, ПОРП-ен кхьча вежарашха йолча партейн предложенеш санна, тІаэцанзар КПК кулгалхоша.

Вьетнамски халкъа деш дола новкъостал цкъа воаргоацаш пайданегІен эффективнегІен хургдар, нагахь санна ерригача шиа болча социалистически содружества гІулакхаш цхьоагІо йолаш дале. Американски агрессоранца лоаттабеча къовсаме цхьа фронт а йолаш дерригача социалистически мехкашца цхьана баха богІача КПК кулгалхоша тІагІертта дІакхуль барт эгІабара политика.

Вьетнамски халкъ советски Союзеи кхьча социалистически мехкашеи гІулакхашца хьаллоацаш ахьари пута дешь дола новкъостал толхаде гІертташ кІезига хьахьегац китайски кулгалхоша. КПСС-ахи кхьча вежарашха йолча партеехи «дІакъастара» тІахьехаш боккъалдар аьача китайски кулгалхоша дІадех шоай мехкий гІьамаш шоай лоІаме хилара тІехьа нийсхон къовсам лоаттабеча халкъашца Советски Союзара, кхьча социалистически паччахьалкхенашкара доагІа новкъостал хьа а ца эцаш Пекинерча установкаща хьалхе лелаелга.

Хаттар отт: «американски империализмана духьал лоаттабеча къовсама цаІ йола эгтара шерагІа фронт а яь» вІашагІкхетанза даргдац ялаш хабарш кхайкадаш йола китайски кулгалхой хьанца кхотабала гІертал тем, нагахьа санна империализмана духьаларча къовсама керттера хало тІалаттача низана цхьана гІулакхаш леладарах яь ерригa предложенеш дар тІа ца оиш хилча? Цу деррига не, боккъалдар аьча, новкъостал ду вьетнамски халкъа духьаларча США агрессе эскалацена.

Дунен халкъашта юкъерча арене тІа-тІа дикагІа гучадоал китайски кулгалхой политика шоаха аьнна хилар. Цхьан оагІорахьа уж гІерт дунен революцена эш яхаш хаддаиза дунен халкъашта юкъера хьа ярле, юхьера а тІемига кугаш боала никъ вежарашха йолча партешка дІатІаэцийта хІаьта пекински лидераша шоаш дІахьу империализмаца лоаттабеча къовсама эгтара латта лаьрхІа йола никъ.

США-пара Советски Союза вохкагІа а контакташ империализмаца «баь барт ба» а яхаш цу хенна китайски кулгалхоша капиталистически мехкашцара, царца США а йолаш, гІулакхаш дегІадоалара эша цІаккха хоттиг тулланийтал. Бюодо Цусин [illegible] нах. КНР кхьча мехкашцарча гІулакхий министра Чанъ И яхаро [illegible] либерально-демократически парте [illegible] деш [illegible], Пекина Варшава [illegible] ца контакташ а лелаш, «США-на переговораш е йиш хиларах дог а дилдац». Из тайпа заявлени хьахара ем ая Чэнь Ис. Малхбузен кепайолазоно хаддалза белгалдоал Пекино лелача компанеца цІена деша «социализм» хилар. Цуьца цхьана цу кепайолазоно хьалхьежо Китая территориални хьаштаниа дувзадениа советско-китайски доазонцарча кхоххамах йола теча. Тамашийна дац хІанз буржуазни прессо Китая США-на а кхьча капиталистически мехкашца а гІора ца йоаккхаш соглашени яь хиларах хоалаш дар, хІана аьча цу мехкашта мегаш я Китая хІанзара политика.

* * *

КПК ЦБ ший къаьсттача платформаца йоаллаинача хана дешь дунен халкъашта юкъе кІезига хиннаш доархІам бола событеш. Валаро дикъа техка йиталц 1957-чей 1960-чей шерашка хиннача Московски совещанешка дунен коммунистически болаио оттаьь лини. Опыте тешка я китайски кулгалхой хІанзара курс а. Ши тайпа уйла хала йиш яц цу толама результатий хьакъехьа а.

ТІехьарча шерашка дунен халкъашта юкъерча деррига ча дегІадаьаро кердача низана чІоагІдир машара, къамаш кортамукъахилара, демократена, социализмана тІехьа латтача марксистско-ленински партей лини кІоаргга хард, реализм, эффективность йолаш хилар. Марксизма-ленинизма харда тІа дегІаухача социалистически мехкана хьалдоац экономика масса а оагІорахьара лакхьяра, обороноспособность чІоагІъяра, боахама доал дара йолча ленински принципех хаддамаза пайда эцара тІаерзаьь йола [illegible] а иаш. Из харц де йиш йоаца бакъдар да. ХІаьта дар хана Мао Цзэ-дуна, концепцеш тІа оттаьбой политико КНР-а экономика цІенкхашта йохача кхоачайир. Аьча кхоачам болаш дар иштта йола политика лелаар баьхан долеш Китае промышленни юртбоахамех производство чІоагІа лохьялар духхьал хІанз йоалар 1957—1958 шерашка хиннача боарамга кхача яц из.

Боккъонца империализмана духьал къовсам лоаттабеча коммунистически болхлойи партешта мегар шоай мутІарaш кхы а айлагІа кхотаде, дерригача машар безача низашпара ший союз кхы а чІоагІагІа чІоагІъе, социализма ший кхы а лаккхде. Цар гІулакхаца а хьинаре а новкъостал ду турпалча вьетнамски халкъа цо американски империализма агрессена духьал лоаттабеча кийсхон къовсаме. Уж цхьа фронт а хинна европейски яхеранзле чІоагІъяра тІехьа латт, американскии малхбузенгерманскии империализмо де дага лоаттадеча гІулакхашта хІана тох. 1957 шерарча Декларацe тІеи 1960 шерарча Заявлене тІеи отталаьча новкъа долла мехкаш кхы а айлагІа кхоталеннад къамаш — мукъадахара болаица, цо берда толамаш дахара новкъостал а деш.

ХІаьта китайски кулгалхоша цу хана чукъ халкъашта юкъерча коммунистически болана духьал шийца нийсъе кхы йоаца барт эгІабара кампани шерра йоаржаьй, антиимпериалистически фронта низаша лоаттабеча къовсама бокъонца новкъарле а еш.

«ДІагалаттача бакъю средстваш» яхача принципаца хьадхле а лелаеш КПК лидераша хьайнйаь политически къовсама эгтара а вагІа йола приемашш мегаданш. Цар сихбенна тІехьабоах шоай оагІонгахьара бараш. Пекине ладу «дунен революцена халкъаш айхха председатела Маона гонахьа кхотадениад», яхаш. Цхьабакъда, бакъдараша тешал ду вежарашха йолча дукха а дукхагІча партеша китайски лидерий хІанзара платформа чІоагІа ца могаш хилара.

Марксистско-ленински партешлара «цхьоагІа къастара КПК кулгалхоша духкхаза тІахьехаш хилар кийрхІад КПК керте латта партейн группировкайн блок хьае. Цхьабакъда событеш дІахо дегІа ме йоагІа, дикагІа гу коммунистически болане блок яра царех дІакхета сиг йоашилга. Болхлой класса хийра йола наьха оаза тІара йоагІа идеяш кхайкаьча прокитайски барт эгІабара группашта дегІа хиннадац кІезиг-дукха а нах юкъе бола организацеш а хинна дІаоттийгеи шоай мехкий болхлой болаше позицеш йоахилгеи. Укх тІехьарча хана барт эгІабара организацешта юкъе довнаш хье долаеннад, царех дукха а араш йохаш латт.

Дунен халкъашта юкъерча организацешта — машара Дерригдунен Совета, профсоюзий Дерригдунен федерацена, кхалнаьха, кагирхой, кхьйолча объединенешта шоай тІахьожаи оттабе гІерташ китайски кулгалхоша яьча претензеей аьттув балаизар. Аллха сектантски гІулакх долаш уж хилийта, царна вІалла ца доагІа лозунгаш бала формаши кагйоахка гІерташ леладаь гІулакхаш тІазцаизар.

Китайски кулгалхоша лайрхІар кхоачашхилаизар къамаш — мукъадахара болана хьакъехьа а. Къамаш — мукъадахара болане китайски политикен из уйла а цаеш хьаэ-

(Йистедаьлла 4-ча агІо тІа).

Вай доттагІий болчу

СОФИЯ. Асеновграде хилла хьалха йолу бе йоллачу пластмассех хІума [illegible] кердача заводо хьалхара [illegible]. Къулбехьен Болгари [illegible] [illegible] йолчу цу предприяте хІара [illegible] чакхйоахарехь Бургасерчу нефтехимически комбинате [illegible] гранулированни полиэтилен 6 эзар тонн. Цхьа шера планах [illegible] ВКП IX-чу съезда Директивашка хьахІое химически промышленноста продукци хьоха совгІа дукхагІа хьае. Кхьестта [illegible] [illegible] [illegible] пластмассех [illegible] хІуманаш, [illegible] [illegible] хьадара. Ухх [illegible] [illegible] [illegible] доахІаме [illegible] продукци арахеца йоккха [illegible] завод.

БЕЛГРАД. [illegible] чІоагІа [illegible] эксплуатаце хІоттор цу республике йоккхагІа йоза «Злетово-саса» яха свинцово-цинкови рудниши обогатительни фабрикех. Кердача рудника цуо — шера 300 эзар тонн руда.

«Злетово-саса» яха обогатительни фабрика советски оборудованеца кийчъяь я. Из фабрика хьалъеш проеку оттаера консультеш хуча хаьхьа доацаш хилар советски специалисташ.

«Злетово-саса» яха обогатительни фабрика — Советски Союзо дакъа а доацаш мехка хьалъяь цхьа предприяти хинна Іаш хьттехьа я. СССР-а новкъосталца Югославе еррига хьалъеш е реконструкци еш я 40 совгІа предприяти.

ПРАГА. Прага, Братислава, Брно, Чехословаке кхьча городи концертни залашка концерташ уттадеш я чехословацко-советски доттагІала месячникаца дувзадениа уххаза гастролешка бахьха советски артисташи художественни коллективаш.

Хьежаш бараша чІоагІа раьза хинна тІаьйнар пианистохой Зара Долуханова, Светлана Карецкая, виолончелист Д. Шафран, скрипач Пирхоменко, пианист Николай Петров.

ЧІоагІа дика мегадеш да мехка тІолла лелача «Грузия» яхача квартето уттаду концерташ. 20 совгІача городе гастролешка яхай К. Орбелянe кулгалех йола пачхьалкхен джазови халхарен оркестр. ВІерччача кІирамна уххай концерташ уттадеш хилар Эстонски ССР-а «Лайне» яха эстрадни ансамбль.

Прагерча, ческе-будейице, Пилзенерча, Градец-Градоверча, Яиберецерча эрсий метта клубий членаша эрсийн советскин литература хетаьча шоай сайренаша моаршалаш телар РСФСР-а искусствай заслуженни деятелага Ираклий Андрониковгеи, Ерригсоюзни художественни дешара конкурса лауреатага Я. М. Смоленскегеи.

(ТАСС).

Доазол деныара

ДУНЕН БОЛХЛОЙ КЛАССАГА ЯХЬИЙТА ПОСЛАНИ

ХАНОЙ, 29 ноябрь. (ТАСС). ДРВ профсоюзий ерригаьюкъарча конференце кхайкарал даьд дунен болхлой классага американски агрессорашка дуьхьал къовсам лоаттабеш дола Вьетнамски халкъа хьы а чІоагІагІа хьаламара из тІадьехаш.

ВИА агентства хьахайэннарча послане тІа дуц американски военщино Вьетнаме лелаеча оккхарой хьисапаха гІуланаш, белгалдоаккх, мехка цІенхаштта хьах оттара ювьаучал доацаш дола бахьан — из ВІашагІкхийттача Штатий империалистий агрессе политика хилар. Послане тІа белгалдоаккх, ВІашагІкхийттача Штаташа Вьетнамера агрессиаш тІом совбаллца, берригa шоай бІунаши мехкий-сателлитий бІунаши Къулбехьен Вьетнамера арадаххалца, тІема базаш дІаяххалца, ДРВ-на сигалара чуетта бомбаш кхьдела иунна дуьхьалара гІулакхаш дитталца йолча хана Вьетнаме машар оттаре ца хилар...

Къулбехьен Вьетнам мукъалкхара Къаман фронт вІашагІъеллача дена къахьтакъа цу дийрцен Вьетнамацарча дунен халкъашта юкъерча солидарноста Денцен дувзаденна яхьийтача послане тІа профсоюзий Ерригаьюкъарча конференце дунен дерригача мехкий болхлой тІаьхех вьетнамски халкъашара солидарность чІоагІъярах совІув дукхагІа хьалацаран, Вьетнамерча агрессина духьала лоаттабеча къовсаме хоадам баламагІа хилара, США «машара переговораш» гучаяхара.

Послане тІаьхьехам бу вьетнамски проблема къоастаяра гІулакха Вьетнама Демократически Республикеи Къулбехьен Вьетнам мукъалкхара Къаман фронтеи позици хьи а чІоагІагІа хьалацара.

США-болхлой классага кхайкарал а дел, послане автораши белгалдоаккх ВІашагІкхийттача Штатий доал деча гІоазарца лелабеча -агрессивни наькъа духьала лоаттабу къовсам чІоагІбакза барг ца хилар.

Вьетнама болхлоша митта кхайкарал ду транспорта профсоюзашкеи болхлошкеи Вьетнаме тІема гІулакхаш тІара них. герз, материалаш кхахийтара бойкотировани яра уж тІа а хьехаш, ДРВ-на духьалара США-а тІема блокада йохара уж тІа а хьехаш.

УРУГВАЕРА РЕФЕРЕНДУМИ ХОРЖАМАШИ

ПАРИЖ, 29 ноябрь. (ТАСС). 27 ноябре Уругвае хиннача массане юкъара хоржамашкеи референдумеи дакъа лаьцарех дукхагІбараш тІехьа хилар мехка керте латтар хІаьнала хиннача тайпара коллегиальни орган 9 членах латта къаман правительственни совет а йоцаш, президент хилийтара.

Франс Пресса агентства корреспондента Монтевидеора бича хоамах, Уругвая президентална хержав отставкера инарал. «Колорадо» яхача оппозиционни буржуазни парте кандидат 65 шу даьнна Оскар Хестидо.

Эттара тІехьарча дакийех, хоржамий голосий духьалга диллача «Бланко» яхача доал деча партел теннай, «Колорадо» яха парти.

Хоржамашка доакхий толамаш даьхад Уругвая коммунистически парти мукъейолаш йолча кортамукъален ширдехьарча фронто. Голосий дукхалга диллача по кхоалагІа моттиг лаьцай.

Хоржамашка дакъа лоацаш хиннай 16 политически партии группировкей. ХІана ухш сахьата дешн дад Уругвая генеральни собранера (парламентера) моттигаш дІа-юха нинтсавсенай.

БУРУНДЕ ХИННА ПЕРЕВОРОТ

ЛОНДОН, 29 ноябрь. (ТАСС). Бурунде королевства премьер-министра Мишель Мичомберо хьакхайнадаьд, тІема переворот хилар бахьан долаш Мвами (король) Нтаре V дІадаккхар а моха республика я аьнна дІакхайкабар а. Цу хьахьехьа Бужумбурера хоам бу Рейтер яхача агентства корреспондента.

Селхан саррахьа радио чу гІолла ше къамаьл деш, Мишель Мичомберо хьакхайкадир ше республика президент хургхилар а хьалхара правительство мукъайоалийташ хилар а.

Керда правительство вІашагІйоллалца йолча хана цуи функцеш кхоачашьерьа эскара заказах вІашагІъоллеча хала йолча къаман революционни комитето.

Берригача мехка комендантски сахьат оттадьд.

[illegible] Бурунде король Нтаре V переворот йолча хана [illegible] Конго президент Джозеф Мобуту волча официальни хьоашалгІа вахa вар. Тахан дехьхьад тІехьагІа Бужумбурахоахкача везаш вар из.

[illegible] V [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ухх [illegible] [illegible] бетта [illegible] да Мвамбутcy IV Іаьдала кертера дІа а вее кхьо пачхьалкхан переворот хилар ба[illegible] [illegible].

[illegible] МАЬЛХИ [illegible]

[illegible], 29 ноябрь. ТАСС. [illegible] [illegible] правительство [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] декрет. [illegible] [illegible] [illegible] 35 [illegible] [illegible] [illegible].

Пресса Латина агентства корреспондента Рио-де Жанейрера [illegible] хоамаш [illegible] [illegible] [illegible] 50 процент [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] «Т[illegible]-2» [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Рудника [illegible] [illegible] советски специалистгаш.

БТА-ТАСС-а сурт.

«Трудовые резервы» яхача спортивни общества спортсмений 500-и 1000-и метр ада безаш кросс хилар ухх деноиха. Цига дакъа доацаш хилар профессионально - технически училищай 150 спортсмен.

Командни а хІаране а хьалхара моттиг яккхара тІаьІертта къовсамаш юкхьаппа дІадоладелар. Финиша хьатІакхача гаьнна йолаш 500 метр удаш хьалхаъьялар № 26 йолча профессионально - технически училища дешархо, республика чемпионка О. Шихуцкая. Цу кросс хот а яьлар. Цун ха 1 минути 25 секунди я.

1000 метр удача дакъа доацаш 100 зІамиг саг вар. Цига котваьлар профтехучилищай Ерригсоюзни спартакиада чемпион, № 2 йолча ПТУ атлет М. Ковалев.

Командни зачетах кхаммаа юкъе хьалха ба № 12 йолча ПТУ дешархой, (физкультура преподаватель Б. И. Фрешкин) хІаьна майача наха юкъе — № 1 йолча ПТУ учащища атлеташ (физкультура преподаватель П. И. Веренаев).

А. МИСИЕЕВ.

Суртa тІа: М. Ковалев. О. Спиридонова сурт.

Гучаювл халкъа таланташ

Кхаь дийнахьа Ножай-Юрта районна 22 юрташкарча клубийи культура цІенойи самодеятельни артисташа районни культура ЦІагІа хьакъекхар шоай гонзал, районни художественни самодеятельностага хьажача хана.

Ножай-Юртовцаша, дукхача наха дакъа а доацаш, цІаькха а хьалехар шоай лакха гонзал. Юрташкарча клубий дукхача коллективай ренертуар кІоаргга идеи йолаш, массаза санна концерта программа юкъе моттамерча самодеятельни композиторий иллеши мелодеши йолаш яр.

Жюре членаша, республикански оргкомитета вокалаша юрташкарча клубаша хьакъекхача художественни самодеятельноста номерех республикански хьажара юкъехьара хьакъоастаьй 35 номер.

Тайп-тайпара номераш йола программа гойтар И. И. Амаев заведующи волча Зандакски юртарча клуба коллективо. Самодеятельносте дакъа доацаш яр майтта нехчий йоІ. Іаре чІоагІа безам тІагІоргбелаш аьлар «Седкъий байса», «ВоагІа со хьо йолча» яха иллеш. Ший керда иллеш аьлар М. Амаевас. Зандакски клуба самодеятельноста программа юкъера оррагаш а республикански хьажаре. гойта лаьрхІа 5 номер хьакъоастайр комиссе. Хьажаре дика дакъа лаьцар нов. Мусаев - заведующа волча Мескетински нов. Айдамиров заведущи волча Хиди-Хуторски клубай коллективаша. Республикански хьажара юкъеяхьара Мескетински клуба коллективо гойтача самодеятельноста программа номерех хьакъоастаьраш ялх номер я, хІаьта Хиди-Хуторски клуба коллектива программа юкъера хьакъоастаьраш йиъ номер я.

ЧІоагІа сакъердаеш кердех программа гойтар Ножай-Юрта районни культура ЦІен художественни самодеятельноста коллективо (директор И. Ахматханов) цу цІи хезача художественни самодеятельноста коллективе дикъа доацаш хиннарашa дукха хІама ца эшнаш профессиональни коллективай яр мессел шоай гонзал хилар хьахьекхар. Концерта программа юкъе да Б. Эльмурзаева кердa сакъердаме илли, «Лейла» яха илли кхьдараш. Ше вахча юртах «Бенох» даьца илли дахккхал Б. Оздемирова, из илли чІоагІа хоза аьлар хьажаре Наиаева Зарас. Нохч-ГІалгІай АССР-а заслуженни артиста Чихрадне Даднкос оттадаь Кавказа къаман халхараш чІоагІа безами уйзен тІаозаш оттадир хьахара коллективо.

ЧІоагІа тІоараш а детташ тІаьйнар хьежараша Кочмазова Аши музыкант Церебинева Эмаареи. Районни культура ЦІен коллективна программа юкъера республикански хьажаре жюре хьакъоастайр 17 номер. КарагІдийнна дивадараш дукха дале а цунца цхьана районни хьажаре гучадаьлар дукха кхоачамбоацараш. Шоай торонаш йоллашехьа чІоагІа веала кийчъеннаяр хьажарга Никитински, Ачеринеки, Галантински, клубайи Саяганевски культура ЦІени, кхьчар а художественни самодеятельноста коллективаш. Саяновски культура ЦІен коллективагара дІаиккхача цу лакке цІераш лехача клубай программа юкъера цхьаккха номер хьакъоастаяннзар республикански хьажаре дакъа лаьцара.

Идеига диллача а чІоагІа оссе я дукхача клубай программаш, кІезига да Сийлахь-йоккхача Октябрьски революце 50 шу дизара хетадаь а, вай замаахой турпала къаьхегам хестабеш дола а иллеш.

А. МИСЛАУРОВ,

Нохч-ГІалгІай АССР-а культура Министерства методкабинета методист.

НИКЪ ТОАБЕ БЕЗА

Старопромысловски шоссе гІолла дІа-юха ух дукха автотранспорт. Уххалда дІаух старогрозненски мехкдаьттахоштa тайп-тайпара муха кхухьаш йола машинаш, Торагорски, МалгІабика мехкдаьттахой болхача, миттa цигача яха ела Къалбаседа - Хьаре республике. Ставропольски крае, кхачахьа а йолча машинаш. Цу шоссе гІолла яхай № 15 йолча [illegible] [illegible] [illegible] дІа-[illegible] [illegible] автобусаш.

ХІаьта никъ бехаб, из тоабе беза дукха ха а я, бакъда, цхьаькха дІа [illegible] гІулакх чакхдакхна магацар ухх [illegible] а гурахьа а «Старогрознефта» НПУ транспортни контора болхахоштa. Дукха [illegible] [illegible] «Грознефть» объединене кулгалхошка № 3 йолча [illegible] батуш хьакъоастар, бахьаш дергдола лаьрдачхаш оттабар дехаш.

— Ийс километр мара йий хьа (Катамма цІерахча посёлке тІий долча меттера хІамаш йоткача бааар тІа кхаччалца)! Батум а йоаккхаргьа, новкъостал а дергда, подрядчикаш а хурга..., — оалар кулгалхоша, бакъда ха дІаухар, дешІ хІама дацар никъ кхьы а бохаш латтар. Никъ аварийни хьал тІа кхаьчар. Из гу вайна Грозненски горкомхоза заведующе нов. Сорокина «Грознефта» автобази начальникага, «Старогрознефта» транспортни конторе, ГАИ начальникага вІаслагІча августа [illegible] [illegible] тІара. Цу тІа цо [illegible]: «Старопромысловски шоссе цхьайола участкаш автотранспорт морттІа дІа-юха ахара цІенхашттa кхоачамбоацадаш долаш хиларах, махуала сихагІа никъ тоабар дех аз». Эттара тІехьа «Старогрознефта» транспортни контораи хьаькъай - ноктовой гІишлошъеча управлененеи юкъе договор оттайр. Цу договорах коллективо тІаийдар цхьана 74 эзар сома маьха балхаш дерга. Хьалхе аванса (3725 сом) перечислени йир гІишлошъераша.

Августи сентябрь беттех дерригa балхаш чакхдоахаргда, аьнна дІаяздаь да договора тІа, бакъда, сентябрь бетта мара дІадоладаланзар балхаш. Цу бетта дир 3565 сома маьха балхаш, октябрь бетта цхьа ах мара диндар, ноябрь бетта гІишлошъераша дІабахар цигара, хІаьта никъ ше болча бесса бисар.

Т. ВАСИЛЬЕВ.

ГОРОДА ИСТОРИЧЕСКИ МОТТИГАШКА ГІОЛЛА

Цхьа шой тайпара хилар ухх деношка Грозненски № 55 йолча школа дешархой историе урок. ЯлхалгІча классе дена иттаьгІча кхачачалца дешаш волча 250 дешархочо города исторически моттигашка гІолла экскурсе болхаш йир шоай урок. Царна кулгал деш бар дьешархой Р. А. Бормансквой, И. В. Горидько, дешархошта юкъерча кхетама балха завуч Т. В. Степанова, школа йоккхагІа пионервожати Л. Рябикова, кхьбараш. Облавтопрофа турпина Соьга автобусаша дирь сахьета шоай экскурсе дь бахьар уж.

Юкхьашна республикански краеведчески музее хилар уж. Цу музея болхлоша кхетамца оттаьлча маршрута города Ленински, Октябрьски, Заводской районий исторически моттигашка хила вІашттІехьдьлар дешархой. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] дакъа а доацаш хиннача граждански тІемо [illegible] дийнар экскурсовода цу туркалей цІерахча [illegible] гІолла бахьай.

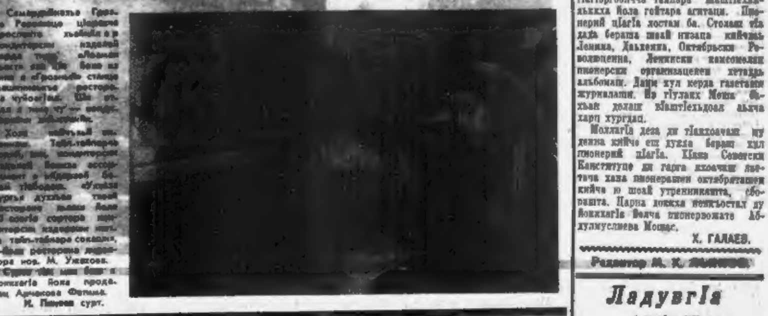
Цу дийнахьа хайр дешархошта 18 шу даьннача [illegible] [illegible] касналта хьалхашкар йолаш пулемет мишта йаькъай. Из дийцар краеведчески музеи болхлочо Гужевас.

ЦІенна а да йоаш йола цІи йоагІама цунна оттадаьча памятника тІа. Дукха кердадараш дайзар царна цу дирь сахьета. Цу экскурсе материалех [illegible] [illegible] [illegible]. ХІаьта аьлбена лаьрхІа тайп - тайпара сурташ [illegible] верхІагІча класса дешархочо Петровиц Мишас.

[illegible].

Грозненски [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Самарь[illegible] Грозненски Революце цІерагча проспекте [illegible] [illegible] кондитерски [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] а «Грозный» станцe машинашта ресторана чуйоагІаш. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Хоза [illegible] [illegible]. Тайп-тайпара хьоаб, [illegible], кондитерски [illegible] [illegible] ассортимент а [illegible] база тІеболаш. [illegible] хурзьа дукхыл [illegible] ресторане [illegible] [illegible] 30 совгІа сорто [illegible] [illegible] [illegible] тайп-тайпара сокаш, —[illegible] ресторана директора нов. М. Ужахов.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] а йоккхагІа йола продавец Адмхоева Фатима.

И. Павлов сурт.

БЕРИЙ ДОТТАГІА

Верхне - Наурски юкъерча школе цхьаькха а саг вац шоай йоккхагІа йола пионервожати Абдулмуслиева Моша ца йовзаш. Цу хьинар доача комсомолка цхьаккха а хІама кхоаш вай хьалкхуш йола тІехье Коммунистически уйла йолаш, дІкача оамале хьалххеяра.

Ши шу хьалха бархІ класе йоасаьккхаьача Моша заочно деша яхар, тІаккха школьни библиотеке болх бе а йолаелар.

Библиотекара болх сиха керабезабир Мошас. Берашта эша литература Іалашдеш, книжкаш дешарий конференцеш кийчъеш дукха къахьийгар цо шин шера.

Ер дешара шу доладу[illegible] [illegible] гучадаьлар шкоде пионерски болх дІабахьа саг ца хилар.

Шийна цига адамий кІезигагІа дале а, халагІча балха яха раьза хилар из. ХІана школе дика вІаргІехьабаьккхаб цо пионерски комсомольски болх.

ДІа мел хьежача гуш я берий кхетам лакхбара дешара цар бесам тІагІоргболчча тайпара вІаштІехьаьккха йола гойтара агитаци. Пионерий цІагІа лостам ба. Стоьлаш тІа дадa бераша шоай низаца кийчдаь Ленина, Даьхена, Октябрьски Революценна, Ленински комсомоли пионерски организацеи хетадь альбомаш. Даим хул керда газеташи журналаши. Из гІулакх Моша йхьай долаш вІаштІехьдоал аьнча харц хургдац.

МоллагІа деза ди тІакхоачаш цу денна кийча ец дукха берашт хул пионерий цІагІа. Хьаа Советски Конституце ди гарга кхоачаш деттача хана пионерашеи октябряташеи кийча ю шоай утренникашта, сборашта. Царна доккха новкъостал ду йоккхагІа йолча пионервожате Абдулмуслиева Мошас.

Х. ГАЛАЕВ.

Редактор М. К. [illegible].

КИТАЕРЧА СОБЫТЕЙ ХЬАКЪЕХЬА

(Йоттердоллар. Доладур 2-чи 3-чи соІІаш тІа).

дьлараши чІоагІа эшаро цІенхаштта лорадала дезача оттадир къамий къеначa пачхьалкхенашкара, революционно - демократически партешкара прогрессивни низаш, новкъостал дир царна пекински кулгалхой курса кхерам бовзара. Из бахьан долаш Азе, Африка, Латински Америка мехкашка гегемони яккха гІийртача КПК кулгалхошка цунна меттах КНР чІоагІа сий довлар хьачар.

Дунен халкъашта юкъерча а кортамукъален а боламе Китая Компарте кулгалхой тІа-тІа дукхагІа хийра бувлаш хилара гуш долчун лоархІам а беш, — дерригача социалистически дунента къовсам дІайкабеш санна, къахьегама Албански парте съездага дохьийтача моарнал тІа председателa Маос йоах: «тхо кхерац къьоста хургхиларах». Цхьабакъда КНР-а Китая Компартин къоастаеча юхача курсо къьстта гуш хьахьокх пролетарски интернационализма алементарни дІадехараш теркал ца деш хилар. Из курс дукхал я китайски халкъа хьаштанта а, Марксисташ - ленинцаш хьаштдолаш хила йиш яц моллагІа а социалистически мохк къастарца, хІана аьлча ца из мохк социалистически содружествах хоадабергбар, социализма мехкаш къоасталергдар.

Советски Союзан кхьча социалистически мехкаштен дукхалара китайски кулгалхой къовсам, коммунистически балама барт эгІабеш цар бу болх, цар чура а арахьара а политика хилар доацца тІехьа тІадоагІараш доацаш дІеа а йош лаар, китайски коналоазоно а бахьдеш махкахара, партийни кадрашта, интеллигенцена, эскара, китайски халкъа дукхача наха юкъе тІа-тІа лаххлуш дола раьза ца хилар а хьадир.

Миттa эттача хьалашка Мао Цзэ-дуни цун группен, партийни болча дукхача наха хетам долчун терке ярен из гІалате йола курс хувцарен метта, дІахо а из дІачакхьаккхара новкъа лаьмай, геттара из лаьх а си. Цу новкъа керттера духхьале царна бІаргалйра партийни актива, парте кадрашта юкъе.

Мао Цзэ-дунеи цунна гонахьа хьувзарашен теркал ца деш дита йоІ лар революце школа чакхьаккхача партийни кадрашта, ухх тІехьарча шерашка антисоветски кампани лелайой а, Советски Союзацарен социализма кхьча мехкашцарен къастара дина Китайна шийна а зе деш йоага тІа-тІа дукхагІа кхетадеш хилар. Советски Союзо США-ца цхьа «барт беш я», из вай мехка «капитализм юхаеттае гІерт» яхача дагалийцача хабарашца уж Іехабе хала да. Гой кухьа хьийнаб Мао Цзэ-дунеи цун группе парте кадраш, болхлой классa, интеллигенце дииагІбола моханаш тоІабарен бохабарен никъ, из дара дешa багІача кагирхой цхьан дикъахи военно-административни аппаратах пайда а эцаш.

Шоай наькъа духхьаломна нийслуш, Мао Цзэ-дуни цун саг Іонгакьа барши юхасовцазар пачхьалкхен чуьд парте доал дара лоархІам хІана кхетаргІолча кІал отташ а. Уйла цаІ дрий, социализма идеши кхоачаш[illegible] яра тІоаьа кхетамца принципиальни къовсим лоаттаберий организаци йолчара шийта аьнцар дергдола, Мао Цзэ-дуна лейак кхоачамбара эша къора вечал кургйола хІама а гІерт Коммунистически партех. Парте чура арабоах марксизма - ленинизма принципаш, парте чура вахара ленински нормаш бахьан къовсам лаьттабе гІертараш.

«Культурни революци» я яхаш Китае лелаяер культурни революцех цхьакха а хІама доалаш дац. Культурни революци социализм ен боалача моллагІча а мехка эттара а боккхагІа лоархІам барех цхьа декхар да. Из хилалза даргдоала хІама да хІана а миллионаш бола мах грамоти боацача, квалифицировани Іилма-технически кадраш чІоагІа эшаш йолча Китайна шийна а. Дерригача халкъа культурни боаран лакхбара, боахана доал дара эша кадраш кхетарна тІехьа лоаттабу къовсам парте идеологически бахха эттарра боккхагІа лоархІам бола оагІув ба. В. И. Ленина аьдаьд «капитализм юхейитта еррига культура хьаэца еза, цунах социализм хьае еза, хІаьта цунах хьае еза социализм, — яхаш.— Хьаэца еза дерригa Іилма, техника, еррига хьанеш, искусство. Из доацаш коммунистически обществa вахар хьадулургдац вайга» (Йиза гулъяь соч. т. 38, оагІ. 55). Цо хаддаза лехад духхьала парти мара, ше общества эттара хьалха латта а кхетам болашагІа а йола отряд хиларах тарра, цу гІулакха керте а оттаьуръяц, кунга мара цо кхочаш а хургйдац. ХІаьта Китае чакхйоаккхаш митта кхоашй шой чулоацамга а шой методашка а дьлача В. И. Ленина хьехама юйса духхал я.

Укх тІеххьарча беттанашка Китае «эргаьхар» е йохайир провинцей, городий, промышленни предприятей, лакхехьарча дешара заведеней дукха йола партийни комитеташ, центральни провинциальни газетий а журналий а редакцеш. ХІана партийни организацешта метта «болхлой группаш», «культурни революце комитеташ» дІаотташ моттигаш каст-каста нийслу. Дукха бола партийни пачхьалкхени болхлой, Іилма, литература, искусства деятелаш «Іаьржа бандиташ», «аьттехьара элементаш», «ревизионисташ» ба аьнна цІи лаьхха ба. Цу тайпара цІи тилларца къайкабахьа гІерт уж бехке беш хилара боккъонца бола чулоацам, бакъда китайски коналоазоно арадоахарех гучаваал кертерча даькъе уххаза дуаар дукха бола коммунисташ культура деятелаши Мао Цзэ-дуна дІаьхоча курса раьза ца хилар, тІехьагІа боккха бола цунах хургйолар кхета а деш.

Кеіпг-дуккха а Советски Союза болча наха тІаІааран ду.

Чистка кампане дукхача шаьха, локкхьара хьабоагІача болама куц оттадар дукха цунна юкъезаб «цІе охранникаш» яхараш — 14 шерагара дена 18 шу даллалца ха йола кхуйи бозгІа. Мао Цзэ-дуна личность, произвол, национализм, антисоветски дозув доацаш хоастара хьале кхетаба кагирхай.

Китаера событеш Іаьдалкто чІоагІа чоакхане а вІаши духхьара а характер йолаш я. ХІаьз дика гуш да Мао Цзэ-дунеи цунна гонахьа бараш ший националистически, великодержавни курсо Китая халкъа доккха зе деш хилар, мехка революцена карагІдаьнна дукха хІамаш кхерама кІал оттаду цо, империализмана духьал лоаттабеча къовсаме дерригача дунен коммунистически болама цІенхаштта зулам даьннад цох. Цо чІоагІа халахетарн саготи дергда сийлахь-йоккха китайски революци дега езаш хиннарашта, китайски халкъа цо империализмана духьали социализм хьалъечен лоаттабеча къовсаме новкъостал дар шоай эттара хьадхара лекхар лоархІаш хиннарашта, даиман а китайски коммунистаща цхьоагІон доттагІала долаш хила гІийртарашта.

* * *

Китай сийлахь-боккха мохк ба, хІаьта кхетадеш ма дий, цу мехка социализм хьатьара позицеш метъялид дунен халкъашта юкъерча революционни болама хьаштанта хала Іаткъарг хилар. Китае негативни процессаш арадовлах пайда ийбу буржуазни пропаганда дерригача дунен тІа социализма идеши толхара. Къаьстта хІерамe да Китая арахьарча политика авантюристически гІулакхаш. Цу дерригe зе ду Китайски халкъа шийна.

Империализмана духьал лоаттабеча къовсаме дерригача революционни цхьоагІон хьаштанта дІадех национа-листически, антисоветски политика дІаяккхар, марксизм-ленинизм толхае а кун метта маоцзэдунизма идеологии практикеи оттае а гІертига дІадаккхар.

КПК кулгалхой политико коммунистически болами социалистически содружестве оттаь халонаш дІадхара дика дарг мел доацар де кийча я Советски Союза Коммунистически парти, КПСС, кхьйола коммунистически боллойи партеш а санна, йиза чІоагІо я я марксизма-ленинизма, пролетарски интернационализма идеши толха ца яйташ дорае.

КПСС ХХІІІ-ча съезда яьча ЦК Отчетни доклада тІа аьнна махкалара, коммунистически мутІарац кхотадара дика марксистеко-ленински ларп я — 1957-чеи 1960-чеи шерашка хиннича вежарашха йолча партей Совещанешка оттаь генеральни лини. Советски наха чІоагІа лоархІ китайски халкъ, китайски коммунисташ. Революционни къовсама йоккха опыт йолча турпалча китайски халкъаца барт-цхьоагІо хилара уйланах дизза да вай.

Воаш дизза дола интернационалистаи хилярах тарра, вайна деза да китайски революцена карагІдаьнна хІамаш. Вай чІоагІа тешаш да вай партеш, вай халкъаш, юххера а, сийлахь-доккха революционни юкъара гІулакх бахьан лоаттабеча къовсане цхьан мутІаре этта гІоргхилара.

Дунен коммунистически болама цхьа тІаетта Іийкадаш из тохкаш дола хІамаш. Коммунизма керда коталонаш яхар духьа марксизма-ленинизма сийлахь-йоккха байраках лерве кхоачанхилах чІоагІа а вахара ниа болаш а ба-из болам.

ЛадувгІа

1 декабрь, 1966 шу.

РАДИО: 8.25 — Римский-Корсаков — «Испански каприччио»; 8.45 — «Къона тІехье»; 16.00 — «Декабре хинна музыкальни белгала денош» яха передача; 16.30 — М. Горьке «Нана» яхача роман дІахоадар (нохчий меттала); 17.15 — В. И. Ленин ваь бІаь шу дизарга; 17.30 — «Фу ди ба нсламa» яха беседа (нохчий меттала); 18.23 — Тха микрофона хьалхашка (нохчий меттала); 18.25 — юрта боахама наькъагамхошта лаьрхІа концерт.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.00 — Ленинах дола дувцараш (гІалгІай меттала); 18.15 — Бераштa дола фильм; 18.25 — Телевизионни кердадараш (эрсийи гІалгІайи меттала); 18.50 — Африка ди; 20.00 Шоана, бераш!; 20.10 — Тха декхар — лаккхера дикал хилийтар (гІалгІай меттала); 20.20 — моттагерча художникий произведеней выставка; 20.50 — «Нана доттагІа» яха художественни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный. ЦІеча фронтовикий урам, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-30-91; бечтокхане секретара — 2-45-48, партийни вахаре; промышленности, юрта боахаме, культуре, кехьайи отделий — 2-25-72; корректорски — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-30-91; ответственного секретаря — 2-45-48; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного, культуры и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательстве типографи, Революце проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05437, Заказ № 6110.